БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 22 (11007) | 1966 оной январиин 27, четверг | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Центральна Комитедтэ

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй (1965 он) шиидхэбэриин ёhoop Хүдөө ажахын артелиин шэнэ жэшээтэ устав тушаа дурадхалнуудые бэлэдхэхэ талаар нютагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын организацинууд ехэ хүдэлмэри хээ.

КПСС-эй ЦК хадаа Хүдөө ажахын артелиин шэнэ жэшээтэ уставые зохёохо, 1966 ондо колхозшадай бүхэсоюзна гурбадахи съезд үнгэргэлгэдэ бэлэдхэхэ хэрэгые ехэ удхатай гэжэ тоолоод, комисси байгуулжа, хүдөө ажахын артелиин устав тушаа олои район, область, хизаар, республика, научна эмхи зургаанууд болон колхозуудай оруулhан, тэрэшэлэн ажалшадай бэшэгүүд соо хэлэгдэhэн дурадхалнуудые шэнжэлхыень тэрээндэ даалгаа.

КОМИССИИН СОСТАВ:

Брежнев Л. И. (Түрүүлэгшэ)	— КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь
Абдраимов К.	— Киргизэй ССР-эй Ошско областиин Ленинскэ районой Энгельсэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Абрамов В. А.	— КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи ВПШ-гай кафедрые даагша
Адомавичюс В. К.	— Литвагай ССР-эй Капсукска районой Черняховскиин нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Алексеев П. Ф.	— «Сельская жизнь» газетын главна редактор
Андропов Ю. В.	— КПСС-эй ЦК-гай секретарь
Ахундов В. Ю.	— Азербайджанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Бадалов Д.	— Узбегэй ССР-эй Андижанска областиин, партиин Андижанска райкомой нэгэдэхи секретарь
Базуева Ф. Н.	— Удмуртын АССР-эй Завьяловска районой «Россия» колхозой комплексно бригадын бригадир
Беек Э.-Р. А.	— Эстониин ССР-эй Тартуска районой «Авангард» колхозой түрүүлэгшэ
Белов А. Н.	— Калининска областиин Кашинска районой «Красный путиловец» колхозой түрүүлэгшэ
Бешуля С. Е.	— Донецкэ областиин Марьинска районой «Октябрь» колхозой түрүүлэгшэ
Бодюл И. И.	— Молдавиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Бурдиев Д.	— Туркмениин ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Бочкарев А. П.	— Саратовска облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ
Бубновский Н. Д.	— Украинын КП-гэй Хмельницкэ обкомой нэгэдэхи секретарь
Бузницкий А. Г.	— Киевэй областиин Мироновско районой Ждановай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Вашуков А. П.	— Архангельска областиин Холмогорско районой «Новая жизнь» колхозой түрүүлэгшэ
Верро Р. О.	— Латвиин КП-гэй ЦК-гай секретарь
Воронецкий А. М.	— Гродненско областиин Свислочско районой «Гвардия» колхозой түрүүлэгшэ
Воронов Г. И.	— РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ
Вольтовский Б. И.	— Украинын КП-гэй Сумска обкомой нэгэдэхи секретарь
Гайдар М. Л.	— Полтавска областиин Семеновско районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой звеньевой
Гасанова Ш. М.	— Азербайджанай ССР-эй Физулинска районой «1 Мая» колхозой түрүүлэгшэ
Гвинджилия М. Б.	— Грузиин ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Георгиев А. В.	— КПСС-эй Алтайн крайкомой нэгэдэхи секретарь
Гиталов А. В.	— Кировоградска областиин Новоукраинска районой КПСС-эй XX съездын нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир
Глухачев Ф. С.	— Харьковска областиин Богодуховско районой хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник
Глушко Б. В.	— Молдавиин ССР-эй Оргеевскэ районой «Вяца Ноуэ» колхозой түрүүлэгшэ
Головацкий Н. Н.	— Алма-Атын областиин Панфиловска районой «40 лет Октября» колхозой түрүүлэгшэ
Горшков А. В.	— Владимирска областиин Гусь-Хрустальска районой «Большевик» колхозой түрүүлэгшэ
Григалюнас М. Ю.	— Литвагай ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Гринько Ф. М.	— Алтайн хизаарай Шипуновско районой «Родина» колхозой түрүүлэгшэ
Гришин В. В.	— ВЦСПС-эй Түрүүлэгшэ
Гришин К. Н.	— КПСС-эй Рязанска обкомой нэгэдэхи секретарь
Гуреев Н. М.	— Луганска облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ
Гусев Н. П.	— СССР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо
Демиденко В. Г.	— Новосибирскэ областиин Татарска районой «Сибирь» колхозой түрүүлэгшэ
Демичев П. Н.	— КПСС-эй ЦК-гай секретарь
Долгов П. С.	— Туркмениин КП-гэй ЦК-гай секретарь
Дорошенко П. Е.	— Украинын ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Дувакин В. Т.	— ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь
Дусов И.	— Узбегэй ССР-эй Хорезмскэ областиин Хазараспска районой Наримановай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Дудин И. А.	— Крымэй областиин Красногвардейскэ районой «Дружба народов» колхозой түрүүлэгшэ
Ефремов Л. Н.	— КПСС-эй Ставропольска крайкомой нэгэдэхи секретарь
Заробян Я. Н.	— Армениин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Золотова В. И.	— Тамбовско областиин Токаревско районой «Память Ильича» колхозой главна агроном
Золотухин Г. С.	— КПСС-эй Краснодарска крайкомой нэгэдэхи секретарь
Кавун В. М.	— Винницкэ областиин Бершадска районой КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Какабаев А.	— Туркмениин ССР-эй Куня-Ургенчскэ районой «Большевик» колхозой түрүүлэгшэ
Капитонов И. В.	— КПСС-эй ЦК-гай секретарь
Карлов В. А.	— КПСС-эй ЦК-гай РСФСР-тэхи Бюрогой гэшүүн
Каулиньш Э. М.	— Латвиин ССР-эй Огрско районой «Лачплесис» колхозой түрүүлэгшэ
Кацапир В. Ф.	— Львовско областиин Бродовско районой «Прогресс» колхозой экономист
Кириленко А. П.	— КПСС-эй ЦК-гай РСФСР-тэхи Бюрогой Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо
Кнорр Н. С.	— Луганска областиин Краснодонско районой «Путь к коммунизму» колхозой гахайн фермые даагша
Кобчикова И. А.	— «Крестьянка» журналай главна редактор
Колеснев С. Г.	— Тимирязевай нэрэмжэтэ Хүдөө ажахын академиин кафедрые даагша, ВАСХНИЛ-ай академик
Комяхов В. Г.	— Украинын КП-гэй ЦК-гай секретарь
Конотоп В. И.	— КПСС-эй Московско обкомой нэгэдэхи секретарь
Косыгин А. Н.	— СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ
Кулаков Ф. Д.	— КПСС-эй ЦК-гай секретарь
Кунаев Д. А.	— Казахстанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Кэбин И. Г.	— Эстониин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Кязимов Г. Х.	— Азербайджанай КП-гэй ЦК-гай секретарь
Латыпов Т.	— Узбегэй ССР-эй Сырдарьинска областиин Баяутска районой «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ
Лобанов П. П.	— ВАСХНИЛ-ай президент
Лобанок В. Е.	— Белоруссиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо
Мазуров К. Т.	— СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо
Максумов А. Н.	— Таджигай ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Малинина П. А.	— Костромской областиин Костромской районой «12 лет Октября» колхозой түрүүлэгшэ
Мальцев Т. С.	— Курганска областиин Шадринска районой «Заветы Ленина» колхозой агроном-полевод
Маркин И. И.	— КПСС-эй Оренбургска областиин Алексеевскэ райкомой нэгэдэхи секретарь
Махмадалиев М.	— Таджигай ССР-эй Восейскэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Махремов Д.	— Туркмениин ССР-эй Керкинскэ районой «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ
Мацкевич В. В.	— СССР-эй Хүдөө ажахын министр
Мацявичюс К. А.	— Литвагай ССР-эй Кедайнска районой Каролис Пожелын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Машеров П. М.	— Белоруссиин КП-гэй нэгэдэхи секретарь
Медконян М. С.	— Армениин КП-гэй ЦК-гай секретарь
Мельник Г. А.	— Казахстанай КП-гэй ЦК-гай секретарь
Мжаванадзе В. П.	— Грузиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Микоян А. И.	— СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн
Мирзоев Г. М.	— Азербайджанай ССР-эй Кахска районой Бакугай 26 комиссарнарай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Мишов И. А.	— Куйбышевска областиин Кошкинско районой Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой главна бухгалтер
Мишутин А. Н.	— СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи юридическэ комиссиин түрүүлэгшэ
Мянник Х. А.	— Эстониин ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Назиров К.	— Таджигай ССР-эй Регарска районой Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Негру-Вода А. С.	— Молдавиин ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Нуриев З. Н.	— КПСС-эй Башкирска обкомой нэгэдэхи секретарь
Оболенский К. П.	— Хүдөө ажахын экономикын бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай директор
Овезов Б.	— Туркмениин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Оганесян В. В.	— Армениин ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Орловский К. П.	— Могилевско областиин Кировскэ районой «Рассвет» колхозой түрүүлэгшэ
Орагвелидзе М. Ф.	— Грузиин ССР-эй Махарадзевскэ районой Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Пельше А. Я.	— Латвиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Персистый А. И.	— Херсонско областиин Нововоронцовско районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь
Першин П. Н.	— Украинын ССР-эй Наукануудай академиин академик
Подгорный Н. В.	— СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Пожидаев В. Ц.	— Омско областиин Тюкалинска районой «Путь к коммунизму» колхозой тракторист
Полянский Д. С.	— СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо
Пономарев Б. Н.	— КПСС-эй ЦК-гай секретарь
Посмитный М. А.	— Одесскэ областиин Березовско районой КПСС-эй XXI съездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Прозоров П. А.	— Кировскэ областиин Куменскэ районой «Красный Октябрь» колхозой түрүүлэгшэ

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

ЭРДЭМ—БУЛАГАЙ ЭХИН

ТҮРҮҮШЫН багша, түрүүшын хэшээл, түрүүшын хонхын жэнгирээе хэзээдэшье мартангүй, хүн бүхэн hанажа ябадаг ёhотой. Юумэн бүхэнэй эхин, hуури, эшэ үндэhэнэй айхабтар удха шанартайе хэншье мэдэнэ. Һайн эхин гээшэ саашанхи замай амжалтатай, урагшатай байхын юрөөл болоно бшуу. Эхин лэ hургуулида ойлгожо абаhан, шудалhан, шунаhан эрдэм hургаал хадаа дунда hургуулиин бата үндэhэн, hуури боложол үгөө hаа, бүри дээрэ үндэртэ гарахын найдамтай тулга боложо үгэдэг ха юм.

Эхин классуудай багшанарта, тэдэнэй хэрэглэхэ ном hудар, методико, литературада бага бэшэхэн анхарал хандуулагдана. Һаяхан, энэ январь hарада Улаан-Үдэдэмнай эхин hургуулиин багшанарай научно-практическа конференци үнгэргэгдэбэ. Коммунис обществын хүнние хүмүүжүүлгэдэ эхин классай багшанарай зорилго, дүй дүршэл, уялга, түсэбүүд тухай туhатай, ехэ хөөрэлдөөн болоо.

Манай Буряадай эхин hургуулинуудай багшанар hүүлэй жэлнүүдтэ ехэхэн амжалта туйлаа гэхэдэ алдуу болохогүй. Хүмүүжүүлгэ, hургалгын онол арга бүри hайн, хэшээлнүүд үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг болоhон, hурагшадай эдэбхи үүсхэл, hайнаар hураха шунал hураггүй дээшэлhэн байна. Һонин хэшээл үнгэргэхэ талаар олон дурадхал, арганууд нэмэгдэhэн, hурагшадай юрэнхы эрдэм үргэдхэлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдаhан. Жэл ерэхэ бүри hуралсал дээшэлнэ. Нэгэ класста хоёрдохи жэлээ үлэхэ ушар үсөөрнэ. Жэшээлхэдэ, 1961—1962 онуудай hуралсалай жэлдэ 500 гаран багшанар хоёрдохи жэлээ нэгэшье hурагша үлөөгөөгүй hаань, 1964—1965 онуудта hайн дүнтэй гараhан багшанар 1740 болоод байгаа. Тэдэнэй тоодо эхин hургуулиин 804 багша бии.

Хоёрдохёо нэгэ класстань hурагшые үлөөдэг ушар хадаа багшын хүдэлмэриин эгээл ехэ дутагдал болоно. Ямаршье ажалда гаргагдаhан голодоhон гээшэ али тухай эшэмээр, хэлсээндэ, хэhээлтэдэ оромоор байдаг бэ! Һурагшые нэгэ класстань хоёрдохёо үлөөхэ гээшэ ажал хүдэлмэридөө голодоhо гаргаhантай тэн адли болоно гэжэ хэлэхэдэ хайшааб? Буруу бэшэл ёhотой.

Түрүү, дүй дүршэлөөр баян, оролдосотой, үхибүүдтэ эрдэм ухаа гүнзэгыгөөр үгэжэ шададаг багшанар республикадамнай олон. Эдэнэр олон жэлнүүдтэ, бүхы хүдэлмэрилhэн туршадаа нэгэ класста hурагшые хоёрдохёо үлөөгөөгүй байха юм. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, багшын хүдэлмэри гээшэ үдэр бүриин оролдолго, уран шадабари, шэнэ эрилтын ёhoop хэшээлнүүдээ үнгэргэлгэ болоно. Жэшээлхэдэ, Хориин дунда hургуулиин эхин классуудай багша Екатерина Сутаевна Һуриганова үнинэй суурхайхай. Тэрэ хадаа 22 жэлэй туршада нэгэшье hурагшые хоёрдохёо класстань үлөөгөөгүй юм. Мүнөө тэрэнэй hурагшадай олонхинь дээдэ эрдэмтэй болонхой хүнүүд. Эхин hургуулида эрдэм hургаал hайнаар заажа үгэhэн, саашанхи замдань дали үгэhэн багшая hурагшад хүндэтэйгөөр магтажа, ходол hанажа ябадаг. Тиихэдэ Яруунын аймагай Гүндын дунда hургуулиин багша С. У. Батожаргалова, Сэлэндүүмын hургуулиин багша Н. К. Иванкина, Гусиноозерскын № 1 hургуулиин багша А. В. Томсон болон бусад олон хүнүүд нэгэ класстань hурагшые хоёрдохёо үлөөхэ ушарые мэдэхэгүй юм. Тэдэнэр бүхы хүдэлмэреэ шэнэ эрилтын ёhoop тааруулдаг, hурагшадаа гээгдэхүүлдэггүй, муу hурадаг үхибүүдтэ туhалха сагаа олодог, хэшээлhээ гадуурхи хэмжээ ябуулгануудые шадамараар эмхидхэдэг. Һургалгын оньhо, нюуса, арга, онол оложо шадаха гээшэ үдэр бүриин оролдолгоhоол дулдыдана ха юм. Һурагшадта өөhэдтэнь бодуулжа, хүүлэжэ hургаха ябадалые зарим багшанар тоодоггүй. Түрүү багшанарай дүй дүршэл хаража үзэхэдэ, энэл арга ехэл удха шанартай болоно.

Эхин классуудай багшанарай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл олон. Хоёрдохёо нэгэ класста үлөөхэ ушарнууд үсөөн бии. Олохол багшанар hуралсалай hайн үрэ дүн туйлажа шаданагүй, хүмүүжүүлгын ёho гуримые нарин нягтаар, боломжотой зохидоор сахижа биранагүй.

Хэшээлэй үедэшье, бэшэ сагташье хэгдэхэ хүдэлмэриин түсэб багша бүхэн тодоор табижа, тэрэнээ бэелүүлжэ шадаа hаа, амжалта туйлахань дамжаггүй. Зарим багшанар үхибүүдээ хүндэ хүшэр юумэнhээ «халхалха» hанаатай, тэдэндээ бүхы юумые дан ехээр «жажалжа» үгэдэг зантай байдаг. Тиимэhээ зарим hурагшад багшадаа найдаад, шэнэ юумэ ойлгохые хүсэдэггүй, ойлгоогүйhөөмнай багша хүсөөнэ ааб даа гэжэ hанаагаа амардаг бшуу. Үгы гэбэл, дан олон даабари, классhaa гадуур хэхэ юумэндэ hурагшад дашуураад, гол hуралсалдаа сүлөөгөө алдана.

Һүүлэй жэлнүүдтэ совет педагогикын түлөөлэгшэд, түрүү багшанар хадаа hурагшадта орёошог даабари, өөhэдынь ухамайлжа үзэмөөр, ухаагаа гүйлгэмөөр хэшээлнүүдые үгэхэдэ hайн гэжэ тоолодог болоо. Һурагшадай hонирхохын, ойлгохоёо оролдохын тула хэшээл үнгэргэхэ гурим, онол арганууд тад ондоо болгогдоо. Тиибэшье методикын зарим хүдэлмэринүүд шэнэ ёhоной эрилтын хэмжээндэ үшөөл хүрөөдүй. Зарим багшанар энээниие ойлгонгүй, хуушанайхяараа хүдэлжэ байдаг.

Хоёрдохёо үлэhэн hурагша ехэл уруу дуруу ябадаг. Һураха хүсэлынь унтардаг. Дороhоо хүсэжэ ерэhэн үхибүүдhээ эшэдэг, тэдэндээ муу жэшээ харуулхадаашье болохо. Теэд нэгэ түхэреэн жэлээ гээхэ гээшэ алишье талаараа бага бэшэхэн хохидол. Жэлэй туршада энэ hурагшада гаргагдаhан мүнгэн, оролдолго, гэртэхинэйнь hанаа үнөөн...

Үхибүүдэй hуралсалда түрэлхидэй тон ехэ нүлөө үзүүлдэгынь мэдээжэ. Теэд номыень ёhoop үзүүлдэггүй, энэ тэрэ юумэдэ зарадаг, hуралсалаарнь hонирходоггүй түрэлхид бии. Үхибүүн hонюуша, шэнэ юумэ ойлгохые хүсэдэг. Энэ арюухан хүсэл эрмэлзэлгыень зүбөөр зорюулан, түрэлхид, багшанар нэгэн хамта оролдобол, амжалта туйлахань лабтай. Тиихэдэ хүүгэдэй ясли, саад, hургуулинуудай хоорондохи холбоон hула байhаар. Хүдөө нютагуудта ясли, саад хомор.

Эхин hургуулида ойлгожо, мэдэжэ гараhан эрдэм hургаал үхибүүдэй саашанхи замайнь залуур болон, хэн юун болохо хэрэгтэнь түшэг тулгуури боложо үгэдэг ха юм. Эхин классуудта муугаар hураhан гү, али хэшээлэйнгээ программые хүсэд ойлгонгүй гараhан үхибүүд дунда hургуулиин табадахи класста ороходоо ядалдадаг, муугаар hурадаг байhыень дүй дүршэл гэршэлнэ. Гансал багшын дали доро ябажа hурашаhан үхибүүд дүрбэдэхи, табадахи классуудай хоорондохи «хүүргэдэ» унашахаяа hанадаг бшуу. Тиимэhээ эхин hургуулиин багшанарай, түрэлхидэй зорилго, уялга ехэ болоно. Бага үетэнниие hайнаар hургажа, эрдэмээр түгэлдэр хүнүүд болгон хүмүүжүүлхэдээ, багшанар, түрэлхид, хүмүүжүүлгын эмхи зургаанууд гансал өөhэдынгөө уялга дүүргэнэ бэшэ, гүрэн түрын урдахи уялгаяа дүүргэнэ ха юм. Һайхан ерээдүйдэ ажаhууха хүбүүд, басагаднай зоной хэрэгтэ шударгы, hайхан сэдьхэлтэй, эрдэм бэлигтэй, ажалша бэрхэнүүд болог лэ!

Республикын колхоз, совхозуудта хурьгадай абтажа, түлжүүлэгдэжэ байhан тухай

1966 оной январиин 20-ной мэдээн

Аймагууд	Хурьгадай бүхыдөө абтаhаниинь	Тэрэнэй гарзалhаниинь
Баргажанай	1059	—
Бэшүүрэй	8915	79
Зэдын	18647	100
Яруунын	5215	5
Загарайн	6809	38
Захааминай	10355	291
Хяагтын	16946	157
Мухар-Шэбэрэй	14037	59
Сэлэнгын	8391	16
Түнхэнэй	10607	99
Улаан-Үдын	10116	25
Хориин	14874	26
Республика бүхыдөө	125973	895

Шэнэ жэлэй түрүүшын 20 үдэр үнгэрбэ. Республикын колхоз, совхозуудай отарануудта түл абалга түлэг дундаа ябажа байнхай. Үнгэрhэн хоёр декадада хамта 125.973 хурьган абтаад байна.

Тингэбэшье тоосоото үедэ абтаhан хурьгадай 0,7 процентнь гарзалаад байна. Энэнь нёдондоной январь hарын хоёр декадынхиhаа хоёр дахин ехэ болоно. Ушар иимэhээ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хурьгадаа гарзалуулхагүйн тула дары хэмжээ абаха уялгатай.

Сабшалан — манай баялиг

ТАЛЫН ЭЗЭН

Аяар тэрэ 63 жэлэй саана урсахан хара гэрэй хойморто хониной зөөлэхэн хохир дээрэ Бабуу хүбүүн «унажа», аба, эжын хараха hанаха хүниинь боложо мүндэлhэниинь тэрэ гэлэй...

Тоонто нютагынь—хабтагай сагаан Бургалтайн баруун урда бэедэхи Гэдээн бууса. Бургалтай хада майлааршье, нуга сабшалангааршье, тарялан талмайгааршье элбэг, хони малынь олон. Аялдар зөөлэн зантай ажалша бэрхэ хүнүүдшье олон. Үнэр баян нютаг гэлсэдэгшье.

Байза, юрэдөө, аймаг соогоо суурхаhан Зэдын голой «Мир» колхозой эрхим кукурузашан, луговод гэгдэhэн Бабуу Раднаевич тухай уншагшадтаа бага зэргээр хөөрэхэдэ яахаб. Бидэ бургалтайгаархин ехэдүүлэн алдадаг аагүбди, бү мэдэе, hанахаяал hанадагбди, хэлсэхээл хэлсэдэгбди; Бабуу Раднаевич—талын ёhотойл эзэн. Энэ нүхэрнай түрэл колхозойнгоо малда элбэг дэлбэг ургаса: кукуруза, үбhэ, хартаабха абахын хойноhоо үдэр hүниие илгангүй шахуу оролдодог. Ажал хүдэлмэреэ хаhа соонь эмхидхэжэ шададаг түрүүшүүлэй нэгэниинь гээшэ.

Үнгэрhэн 1965 ондо «Мир» колхозой 2-дохи отделени 250 гектар газар дээрэ кукуруза тариhан. Тэрэнэйнгээ 107 гектар газар дээрэhээ гектар бүриин 442 центнер кукурузын ногоон эшэ хуряажа, малай шэмэтэ тэжээл—силос дараhан. Мүн сэбэрлэгдэhэн, уhалагдаhан 100 га нуга сабшалан дээрэhээ гектарай 16 центнер үбhэн хуряагдажа hүрилэгдөө. Эдэ бүхы ажал хүдэлмэрине Бабуу Раднаевич Банзаракцаев хэды үндэр наhатай болоошье hаа, эсэхэ сусахые мэдэнгүй эмхидхэдэг, бүтээдэг юм.

— КПСС-эй ЦК-гай XXIII съездын хүндэлэлдэ үшөө 2800 тонно наг шэбхэ поли, сабшалан дээрэ гаргагдажа тараагдаха. Үшөө тиихэдэ 100 гектар сабшалан дээрэhээ гектарай 15 центнер үбhэн хуряагдаха, 250 гектар кукурузын поли дээрэhээ гектар бүриин 350—400 центнер набша ногоон абтаха бэзэ гэжэ hананаб,—гээд Банзаракцаев нүхэдтөө мэдүүлнэ.

Бабуу Раднаевич юумэ хии балай хэлэдэг зантай хүн бэшэ, хэлэhэн үгэдөө хүрэхэл байха. Найман жэл соо кукурузашанаар ажаллаhан, 10 дахин үнэтэ шангуудаар, бэлэгүүдээр, олон тоото Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаhан, аймагайнгаа болоод республикын суглаа хуралдаануудта жэл бүри хабаадалсадаг.

Магтаалтай даа, Бабуу Раднаевич, магтаалтай!

Байгша ондо баян ургаса урданайхиhaa үлүүгээр абахын түлөө оролдолго гаргагдаха зэргэтэй гэжэ Бабу Раднаевич Банзаракцаев hайн мэдэдэг.

Г. ТОКТОХОЕВ.

Зэдын аймаг.

КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн ЛВРЗ-гэй цехүүдтэ үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Дизельнэ цехэй коммунис ажалай ударник Евгений Кадобный халаан бүхэнэйнгөө нормо ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ: слесарь Е. Кадобный сэнhoто түхеэрэлгэ заhабарилжа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

МОСКВАhАА

Ашаанай автомобильнуудай ба тракторнуудай выставкые парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд хараба

КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүд нүхэд Л. И. Брежнев, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. И. Микоян, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин; КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүндэ кандидадууд нүхэд В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов; КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар нүхэд И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, А. П. Рудаков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор нүхэд Н. К. Байбаков, В. Э. Дымшиц, М. Т. Ефремов, В. А. Кириллин, М. А. Лесечко, Л. В. Смирнов гэгшэд СССР-эй Арадай ажахын туйлалтануудай выставкын территори дээрэ эмхидхэгдэhэн ашаанай автомобильнуудай ба тракторнуудай выставкэ январиин 25-най үдэр ерэжэ хараа. Манай оронда иимэ машинануудые бүтээн гаргалгын хэрэг улам хүгжөөхэ асуудалнууд эндэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Энэдхэг арадта амаршалганууд

Индиин национальна hайндэрөөр—республикын байгуулагдаhаар 16 жэлэй ойтой дашарамдуулан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Индиин Республикын Президент С. Радхакришнанда телеграмма эльгээжэ, Индиин Президент ба арад зондо үнэн зүрхэнэй баяр, эрхим hайн хүсэлэн совет арадай, өөрыгөө үмэнэhөө хүргэбэ.

Индиин национальна hайндэртэй дашарамдуулан, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Индиин Премьер-Министр Индира Гандида телеграмма эльгээжэ, энэдхэг арад болон Индиин правительствада совет арадай, Советскэ Союзай правительствын үмэнэhөө халуун амаршалга, эрхим hайн хүсэлэн мэдүүлбэ.

(ТАСС).

„Космос-106" ниидхүүлэгдэв

ТАСС-ай мэдээсэл

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-106» гэжэ хэмэл одон 1966 оной январиин 25-да Советскэ Союзhaa ниидхүүлэгдэв.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

(Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

Пряхин Т. С.	— Московско областиин Красногорско районой «Ленинский луч» колхозой түрүүлэгшэ
Разумовский И. И.	— Горьковско областиин Чкаловска районой «Авангард» колхозой түрүүлэгшэ.
Расулов Д. Р.	— Таджикистанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Рашидов Ш. Р.	— Узбекистанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Рогачев И. И.	— Киргизэй ССР-эй Иссык-Кульсна районой «Новая жизнь» колхозой түрүүлэгшэ
Рогинец М. Г.	— Казахай ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Рогожин Е. И.	— Липецкэ областиин Измалковска районой «Знамя Ленина» колхозой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ
Рудаков А. П.	— КПСС-эй ЦК-гай секретарь
Руденко Н. П.	— КПСС-эй ЦК-гай Хүдөө ажахын таһагые даагшын орлогшо
Саиббаев Х.	— Узбегэй ССР-эй Андижанска областиин Наманганска районой XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Сизов Г. Ф.	— КПСС-эй Курганска обкомой нэгэдэхи секретарь
Скоропанов С. Г.	— Белоруссиин ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Снечкус А. Ю.	— Литвагай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Соломенцов М. С.	— КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь
Сонин Г. И.	— Калужска областиин Козельскэ районой «Россия» колхозой түрүүлэгшэ
Строганов В. Г.	— Латвиин ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Суслов М. А.	— КПСС-эй ЦК-гай секретарь
Сущевская Е. М.	— Молдавиин ССР-эй Новоаненска районой «Заветы Ильича» колхозой бригадир
Тарчоков К. К.	— Кабардино-Балкариин АССР-эй Урванска районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Томсон Р. Г.	— Латвиин ССР-эй Добельско районой «Накотне» колхозой түрүүлэгшэ
Трапезников С. П.	— КПСС-эй ЦК-гай наука болон һуралсалай газарнуудай таһагые даагша
Третьяков Т. К.	— Краснодарска хизаарай Кореновскэ районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Удачин С. А.	— Москвагай газар эсхэмжэлгын инженернүүдэй институдай кафедрые даагша, ВАСХНИЛ-ай академик
Узунян А. Ш.	— Армениин ССР-эй Шамшадинска районой «К коммунизму» колхозой түрүүлэгшэ
Умуралиев М.	— Киргизиин ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Устинов Д. Ф.	— КПСС-эй ЦК-гай секретарь
Усубалиев Т.	— Киргизэй КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Ушанев Ф. С.	— Эстониин КП-гэй ЦК-гай секретарь
Флорентьев Л. Я.	— РСФСР-эй Хүдөө ажахын министр
Хованский Н. П.	— Гомельско областиин Гомельско районой КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ
Халилов М. Р.	— Азербайджанай ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Хитров С. Д.	— КПСС-эй Воронежско обкомой нэгэдэхи секретарь
Худайбердыев Н. Д.	— Узбегэй ССР-эй Хүдөө ажахын министр
Чайкин П. К.	— Краснодарска хизаарай Усть-Лабинска районой хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник
Чанукквадзе Ш. И.	— Грузиин КП-гэй ЦК-гай секретарь
Чубаров А. П.	— Киргизэй КП-гэй ЦК-гай секретарь
Чухно А. В.	— Ставропольско хизаарай Георгиевско районой «Коммунистический маяк» колхозой түрүлэгшэ
Чхиквадзе В. М.	— СССР-эй Науканuудай академиин гүрэн болон хуули ёһоной институдай директор
Шверник Н. М.	— КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.
Шелепин А. Н.	— КПСС-эй ЦК-гай секретарь
Шелест П. Е.	— Украинын КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь
Шитиков А. П.	— КПСС-эй Хабаровска крайкомой нэгэдэхи секретарь
Шкуратов И. Ф.	— ВЦСПС-эй секретарь
Щербинская Р. К.	— Могилевско областиин Шкловско районой хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник
Щербицкий В. В.	— Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ
Щетинин С. Н.	— КПСС-эй Эрхүүгэй обкомой нэгэдэхи секретарь

ФОТОРЕПОРТАЖ

Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын һаалишад үнгэрэгшэ жэлые баян хэшэгээр үдэшөө. Ажахын бүхы фермэнүүдтэ һү һаалга урзанданайхида орходоо 600 мянган килограммаар нэмээгдээ. Жэлэй туршада 27110 центнер һү гүрэндэ худалдагдаа.

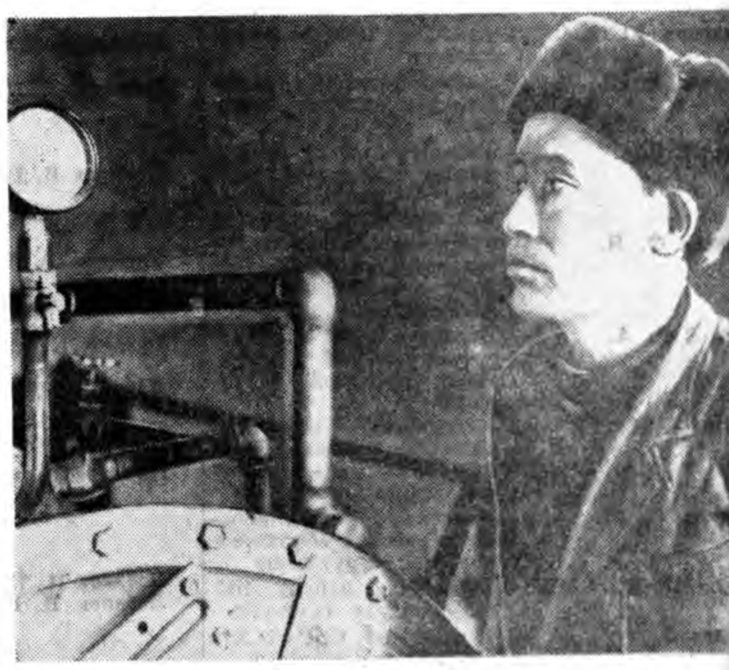
Ажахын амжалта туйлаха хэрэгтэ гурбадахи отделениин нэгэдэхи фермынхид горитой хүдэлмэри ябуулаа. Эндэхи һаалишад Ивалга дотороо түрүү һуури эзэлжэ, Улаан-Үдынгэе аймаг дотор шалгарһан байна.

— Һаалишаднайшье ерэхэнь бэзэ,—гээд нүхэр Базаровай хөөрэжэ байхада, үнэхөөрөөшье хэдэн хүнүүд тосхоной зүгһөө харагдаба. Тэдэнэй ерэтэр һаалиин фермэдэ байһан хүндэлэлэй самбарые хаража байнабди. Долоон жэлэй һүүлшын жэлдэ мүрысөөндэ хэн түрүү ябааб гээд һонирхоходо, һаалишан Бадма-Ханда Дондукова илаһан байба. Тэрэ 16 үнеэдые даажа байдаг, жэлэй туршада хамта 37922 килограмм һү һаагаа гэхэ гү, али үнеэн бүридэ 2370 килограммда хүргөө. Оролдосотойгоор ажаллаһанайнгаа ашаар энээниие туйлаа бшуу.

Фермын түрүү һаалишадай нэгэн Дулмажаб Дашиева урдань заядажа хүхүүлэгдэдэг тугалнуудтай үнеэдые харууһалдаг байһанаа, һаамхай үнеэдые харадаг боложо, жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 2258 килограмм һү һаагаа. Тиигэжэ мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлбэ. Мүн фермын эдэбхитэй һаалишад Сындэма Ринчинова, Гарма Санжиева, Мария Добчинова, Цырендулма Мункуева болон бусадууд үнеэн бүриһөө хоёр мянганһаа дээшэ һү һаагаа.

Хуушан жэлээ баян хэшэгтэйгээр үдэшэжэ байһан эндэхи һаалишад шэнэ 1966 ониие эрхим бэлэгээр угтаха хүсэлэнтэй. Эдэнэр үгэдөө хүрэжэшье байна. Январь һарын түрүүшын долоон хоногой туршада олон һаалишад даалгабаряа үлүүлэн дүүргээ. Жэшээлхэдэ, һаалишан Ринчинова даадаг үнеэдһээ 538 килограмм һү һааһан байна. Мүн Гарма Санжиева жэшээтэ һайнаар ажалладаг. Энэмнай мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 2020 килограмм һү һааха уялга абанхай, үдэр бүри 70—75 килограмм һаана.

БАЯН ХЭШЭГТЭНЭЙ БЭЛЭГ

Мүнөө фермынхид партиин XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үдэр бүри 600—620 килограмм һүнэй түлөө тэмсэжэ, байна. Баян хэшэгтэнэй бэлэгынь энэл даа.

А. НАГАСЛАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. (зүүн гарһаа һаалишад М. Добчинова, Г. Санжиева, Б. Дондукова, Д. Дашиева, Ц. Мункуева. 2. Малда шэмэтэ тэжээл бэлдэдэг хүн—Чимит Базаров.

Фотонь авторай.

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШАДАЙ КОНКУРС

Металл, материал арьбалха талаар социалис мүрысөө эмхидхэһэн Москвагай, Ленинградай түрүү предприятинуудай үнэтэ үүсхэлые үргэнөөр дэмжэжэ, эрхим уралан нарижуулгын дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ гэһэн зорилготой конкурс профсоюзуудай областной Соведэй президиум, мүн ВОИР-ой областной совет соносхобо.

Металл, материал арьбалха хэрэгтэ зорюулагдаһан энэ конкурс 1966 оной январиин 1-һээ мартын 1 хүрэтэр үнгэргэгдэхэ. Республикын уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин шухала асуудал шиидхэхэ, үнэтэ металл, материал алмаха асуудал конкурсын гол зорилго болоно.

Уралан нарижуулгын эрхим дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ конкурсдо шалгарагшадта тусхай шагнал барюулагдаха гэжэ тогтоогдоо. Тус бүридөө 50 түхэригэй хоёр 1-дэхи шан, 30—30 түхэригэй табан 2-дохи, 15—15 түхэригэй арбан 3-дахи шан конкурсдо илажа гараһан уралан нарижуулагшадта үгтэхэ.

Предприятинуудта энэ конкурс һайнаар эмхидхэһэн, тэрээндэ олон уралан нарижуулагшадые хабаадуулһан нүхэдтэ тус бүридөө 20 түхэригэй табан шан барюулагдаха.

Конкурсын шанда хүртэй уралан нарижуулагшад, пре приятинуудта конкурс һайна эмхидхэһэн нүхэд облпрофсо дэй, ВОИР-ай облсоведэй г мотаар шагнагдажа, тэдэн ВОИР-ай областной сове Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгд

Металл, материал алмаха лаар үнэтэ дурадхал үйлэ ридэ нэбтэрүүлхэ энэ конку до хүдэлмэришэдэй олоор баадалсахын тула коллек вүүдтээ ойлгууламжын хүд мэри үнгэргэхэ ёһотой г завком, фабкомууд, ВОИР соведүүд, ажахын хүтэлбэри шэд уялгалагдаа.

Соносхогдоһон конкурсые тэлбэридхэ, дүн гаргаха жю баталагдаа.

АЖАЛАЙ ЭМХИДХЭЛЭЙ ШЭНЭ ГУРИМ

Промышленна үйлэдбэриин түсэб табилга партиин ЦК-гай сентябриин Пленумэй табиһан гол асуудалнуудай нэгэн болонхой. Юуб гэхэдэ, предприятиин үйлэдбэриин амжалта зүбөөр түсэблэлгэһөө ехээр дулдыдадаг гээшэ.

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй болохоһоо холо урид, тодорхойлон хэлэбэл, 2—3 жэлэй саада тээ Новочеркасскын электровоз бүтээлгын заводто ажалай шэнэ эмхидхэл нэбтэрүүлэгдэһэн байгаа. Тэрэнь юун байгааб гэхэдэ, үйлэдбэрээ таһалгаряагүй түсэбөөр ябуулха шэнэ гурим болоно. Бодото дээрээ шэнэ энэ гурим түсэблэлгын хуушан гуримые үндэһөөрнь хубилгаха түрүүшын алхам байһан.

Новочеркасскын завод түсэблэлгын шэнэ гуримда ороод, тон богонихон болзор соо үйлэдбэрээ хубилган һайжаруулһан байха юм. Үйлэдбэринь нэгэ жэгдээр эрхилэгдэдэг, продукциинь шанар һайжарһан, экономическа байдалынь хубилжа, олзо доходынь дээшэлһэн байна. Ажалайнь энэ эмхидхэлээр нэн түрүүн зам харилсаанай министерствын предприятинууд һонирхожо, удангүй Новочеркассынхидай ажалай дүй дүршэл орон доторнай суурхажа эхилһэн гээшэ.

Манай Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүтэлбэрилэгшэд Новочеркасска заводой дүй дүршэл тухай дуулахадаа, предприятиингаа үйлэдбэриин таһагай начальник нүхэр Топовскиие Новочеркасск эльгээһэн юм. Заводоймнай түлөөлэгшэ үйлэдбэри таһалгаряагүйгөөр түсэблэхэ аргатай һайнаар танилсажа, тэрэ аргыень өөһэдтөө хэрэглэхэ айхабтар ехэ хүсэл эрмэлзэлгэтэй ерээ һэн.

Хаанашье шэнэ юумэ нэбтэрүүлхэдэ элдэб бэрхэшээл тохёолдодог гээшэ бэзэ. Үшөө тиихэдэ новочеркасскынхидай дүршэл машина бүтээлгын заводой үйлэдбэридэ зорюулагдаһан байгаа. Тиихэдэнь манай завод заһабари хэдэг предприяти байһан дээрэһээ технологинь тааралдахагүй, ондоо байба. Хэды тиимэшье һаань, заводоймнай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд тэрэ дүршэлые заатагүй нэбтэрүүлхэ гэжэ шиидэһэн байгаа.

Үйлэдбэриие таһалгаряагүй түсэбөөр ябуулха шэнэ арга тухай хэлэхэ болоо һаа, иимэ: заһабарида асарагдаһан электровоз, тепловозууд задалагдаад, хамаг деталь, узелнуудынь заводой олон тоото цех, участогуудта тараагдадаг гээшэ. Урдань али деталиин, ямар узелай хэзээ заһабариһаа гараха байһыень мэдэхын аргагүй һэн. Тиимэһээ электровозой детальнуудые заһабарилха график дүүргэхэнь бэрхэтэй, халтад гэхэдээ унжагайрха, побшорхо ушар гарадаг, хабсаралгын цехэй хүдэлмэридэ элдэб олон шалтагаанаар һаад түбэг ушардаг байһан юм.

Новочеркасска заводойхидой аргаар заһабарида абтаһан деталь, узелнуудта карточка бэшэгдэжэ, тусхай картотекэ соо хэгдэнэ. Тэрэ картотекэнь детальтаяа суг участок, цехүүдтэ дамжуулагдажа, хаана, хэды шэнээн заһагдаһан, хэзээ бэлэн болохонь ходо тэмдэглэгдэжэ ябана...

Түрүүн энэ гурим хэрэглэхэ тухай асуудалаар инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ заводой зарим цехүүдэй начальнигууд үлүү олон саарһа бэшэлгэ гараха гэхэһээ эхилээд балай дэмжэхэ дурагүй байһан. Теэд үнэхөөрөөшье түрүүшын үедэ заһабари хэдэг заводто туршагдаһан бэшэ аад, тэрэ гурим балай ехэ үрэ дүн үгэхэгүй шэнгеэр харагдаһан бэлэй. Үйлэдбэрээ таһалгаряагүй түсэбөөр ябуулха шэнэ гуримда арсаха дуратайшуулай байбашье һаань, техническэ дэбжэлтын түлөө тэмсэгшэд өөһэдынхеэрээ боложол һалаа. Задалагдаад байһан электровоз, тепловозуудай детальнуудай хэды процентыень заһагдаха, хэдынэйнь шэнээр һэлгэгдэхэ байһые тодорхойлдог болохо талаар тон ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Тиигэжэ түрүүн заводой зургаан цехтэ түсэблэлгын шэнэ гурим нэбтэрүүлэгдэжэ захалаа һэн. Мүнөө аяар 12 цехэй үйлэдбэри, энэ түсэблэлгөөр ябуулагдана.

Мүнөө эдэ цехүүдэй аляанданшье ерээд:—юун хэрэггүй картотекэ хэнэбтэ, хаяа һаатнай дээрэ бэшэ гү,—гээ һаатнай:

— Тиигэжэ болохогүй, картотекэгүй болоо һаа,нюдэ, шэхэгүй болоһонтой адлил,—гэжэ харюусаха.

Новочеркасска заводой хүдэлмэриин дүй дүршэл аша үрэ ехэтэй байһанаа харуулжа, цехүүдэй хүдэлмэриие гэрэл соо хаража байһандал түсэблэхөөр арга олгобо. Үйлэдбэриин циклые хинан шалгажа байгаад, хаанань ямар участогай ажал түргэдхэхэ, аляандань ямар материалай хэды шэнээн хэрэгтэй болохые урид тодорхойлно. Иимэ болоод байхадань цехүүдэй начальнигууд үдэр бүхэндэ планерко хэжэ үнэтэ сагаа дэмы гээхэеэ болибо. Шэнэ гурим хэрэглэжэ туйлаһан эгээл гол шухала юумэн гэхэдэ, яараха, табдаха ушар болёо. Тэрэнэй ашаар участок, пролет, цехүүдтэ нэгэ жэгдээр хүдэлмэрилхэ арга олдоно.

Үйлэдбэрээ таһалгаряагүй, түсэбэй ёһоор ябуулха гуримай экономическа аша туһа тухай хэлэхэ болоо һаа, продукциин шанарай, металл арьбалхын түлөө тэмсэл үргэнөөр ябуулха арга бии болоно.

КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябриин Пленумэй шиидхэбэри соо промышленна предприятинуудай түсэблэлгэ нарижуулха, экономическа урмашуулгыень һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаһан байна. Тэрэ шиидхэбэриин эрилтые бэелүүлэн, заводоймнай кузнечнэ цехэй начальник В. Д. Таловирко, котел бүтээлгын цехэй—Ф. В. Кузнецов, модо хюрөөдэлгын цехэй—А. В. Спирин гэгшэд Новочеркасска заводой дүй дүршэлдэ творческоор хандажа, участок бүхэнэй хүдэлмэриие таһалгаряагүй түсэбөөр эмхидхэжэ, муу бэшэ үрэ дүн туйлаба.

Котел бүтээлгын цехтэ энэ хүдэлмэри илангаяа нягта, эмхи гуримтайгаар табигданхай. Эндэ үнгэрһэн жэлэй октябрь һараһаа гурбан участок, нэгэ бригадын хүдэлмэридэ картотекэ бии болгогдонхой. Түрүүшын гурба һарын хүдэлмэриин үрэ дүн участково картотекын ехэ аша туһатай байһаниие гэршэлэн харуулба. Котел бүтээгшэд һара бүридэ үйлэдбэриингөө түсэбые олон хоногоор урид дүүргэнэ. Картотекэтэй болоһон Алексей Месюркеевэй бригада ажалайнгаа бүтээсые аяар 15 процент дээшэлүүлжэ бүхы продукциингаа 98—100 процентые гансал эрхим шанартайгаар тушаана.

Цехэй хүдэлмэриин картотекэһээ участогай, бригадынхид юугээрээ илгаатайб?

Цехтэ мастерай үүргэ ехэ. Мастер бригадирнуудта хэхэ ажалыень даалгажа үгэнэ. Хэрбээ олон детальнуудай хэгдэхэ байгаа һаань, мастерай ажал тон ехэ. Чертёжуудые бэдэрхэ, металл захиха, бэлэн продукцияа тушааха гэхэ мэтээр.

Бригадын картотекэтэй болоходоо, ажалынь бүри тодорхойгоор хүтэлбэрилэгдэнэ. Мастер сүлөөтэй боложо, техническэ һуралсал болон бусад ажалаа хүтэлбэрилхэ сүлөөтэй болонхой.

Эдэ үдэрнүүдтэ заводоймнай цехүүдтэ КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөн улам үргэдэжэ байна. Абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхэ хэрэгтэнь түсэблэлгын шэнэ гуримай туһалха байһан найдамтай.

А. ХАРАЕВ,
ЛВРЗ-гэй үйлэдбэриин таһагай инженер.

—◆—

ОРЕНБУРГЫН ОБЛАСТЬ. Гайдахи шаржуулгын фабрикын барилгашад болон ашаглалгын хүдэлмэришэд үйлэдбэриин ехэ илалта туйлаа: зэдэй түрүүшын концентрат абтаа. Зураг дээрэ: угаа томо ванна соо концентрат хэгдэжэ, үдхэрүүлэгдээд, шүүдэг болон хатаадаг отделенидэ эльгээгдэдэг юм.

ТАСС-ай фотохронико.

„Буряад үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

«ҮНЕЭД ХОЖОРОО, ХЭН ЗЭМЭТЭЙБ?»

Иимэ гаршагтай бэшэг газетымнай декабриин 25-най (1965 он) номерто толилогдоо бэлэй. Тэрэ статья дотор Баргажанай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Галтайн һаалиин фермэдэ һолоомон гидролизно аргаар буйлуулагданагүй, эһээгдэнэгүй, үнеэдтэ үбһэ тэжээл багаар эдюулэгдэнэ гэжэ шүүмжэлэгдээ һэн. Тиимэһээ энэ колхоз гүрэндэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй байшоо.

— Тус статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд булта зүб гэжэ тодороо, шэнэ жэлһээ дутуу дундаяа усадхажа байна, — гээд үйлэдбэриин управлениин начальнигай орлогшо нүх Ж. Гармаев манай редакци мэдээсэбэ. Мүнөө үедэ Галта фермэдэ 4,5 тонно һолоо үдэр бүхэндэ гидролизно гаар буйлуулагдадаг, үнеэд леэн уһаар уһалагдадаг бол Тэрэнэй ашаар эндэхи гү сүүдхэдээ 60 литр һү туша

Һаамхай үнеэн бүриһөө рэй 5—6 литр һүн һаагдана.

Партиин XXIII съездын х дэлэлдэ зорюулан эндэхи ф мын һаалишад жэлэй нэгэ кварталда гүрэндэ һү туша түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ зоригжонхой.

СОВЕТ ПАТРИОТИЗМЫН

Коммунизм тээшэ манай дабшасые түргэдхэгшэ ухаан бодолдо хамаатай арга нүхэсэлнүүдэй дунда совет патриотизм тусгаар һуури эзэлнэ. Хүдэлмэришэд, тарлашад, интеллигенциин, бүхы совет хүнүүдэй сэдьхэл зүрхэ, һанаа бодолые совет партриотизм гээшэмнай эзэлэн, тэдэнэй ажаябадалай нормо болоно, ажалдаа габьяа, Эсэгэ ороноо хамгаалхада баатаршалга гаргахаар тэдэниие зоригжуулна. Обществодоо үнэн сэхээр хандалгые, социалис Эхэ орондоо дуратай байлгые коммунизм байгуулагшын моральна кодекс эгээн шухалада тоолоно.

В. И. Ленинэй хэлээшээр хадаа патриотизм гээшэмнай хэдэн зуу, мянган жэлдэ тусгаарлан байгаа эсэгэ оронуудай бэхижүүлһэн тон гүнзэгы үзэлнүүдэй нэгэн байха юм. Патриотизм гээшэ өөрынгөө үндэһэ яһанай түлөө омогорхоһон, түрэл орон ба арадтаа, Эсэгэ оронойнгоо баатарлиг түүхэдэ инаглаһан, тэрэнэй дайсадта туйлай ехээр зэбүүрхэһэн ябадал мүн. Сэдьхэлэй—политическэ гүн гүнзэгы шалтагаануудаар удха оруулагдаад, залан шэглүүлэгдээд байхадаал, бодото хуули ёһотой, обществын урагшаа хүгжэлтэтэй тааралдаад байхадаал, патриотическэ үзэл бодолнуудай хүсэн туйлай ехэ болодог.

Патриотизм гээшэ үндэһэ яһанай уг унгитай зүйл юм гээд буржуазна номнолшод хэлсэдэг. Теэд, үнэндөө тиимэ бэшэ, харин социально-экономическа эрхэ байдалда мүндэлэн бии болодог. Түүхэтэй холбогдонги үзэгдэл байһан туладаа, патриотизм болбол обществын хүгжэлтын элдэб үенүүдтэ социальна, ангиингаа удхые хубилгадаг, нэгэ формациһаа нүгөөдэдэ революционно гуримаар дамжан оролгын үедэ шанарайшье талаараа хубилдаг юм.

Буржуазин дээшээ дэбжэжэ байха үе патриотизмын хүгжэлтын шухала шата байһан юм. Үндэһэ яһатанай, нацинуудай болон гүрэнүүдэй тогтолгын хажуугаар тэрэнэй (буржуазиин) национальна талаар өөрыгөө мэдэрэлынь ургажа байгаа. Капиталис обществын ангиин зүрилдөөнэй хурсадаха бүри буржуазин «патриотизмын» бодото шанарынь, «Эхэ орондоо алба хэнэбди» гэдэгэйнь худал хуурмагынь тобойжо тодоржо гараа бэлэй. Капиталис гээшэмнай ашаг олзоёо, ажалшадта эсэргүү хүрэнэгэтэнэй барисаае эсэгэ оронойнгоо аша туһада оробол үлүү сэ сэгнэдэг, харадаг юм гээд В. И. Ленин сэсэ мэргээр хэлээ һэн.

Ерээдүйн лаб найдамта харгытай, обществын хүгжэлтын урагшагай һайн шэглэлнүүдтэй холбоотой анги бодото патриот, бүхы нациин аша туһа харагша, баримталагша байжа шадаха. Тиимэ хүсэн буржуазна общество дотор бүрилдэн бии болодог юм. Тэдэнэр гэхэдэ, ажалшан олониитэ, хамагай түрүүн пролетариат мүн. Мүлжэлгэһөө хүниие сүлөөлхэ, ангигүй коммунис общество байгуулха гэһэн бүхэдэлхэйн—түүхэтэ уялга пролетариадта даалгагдаһан байгаа. Ниитын шэнэ түрэ байгууламжые батадхахын түлөө баатар тэмсэлдэ хүдэлмэришэн ангиин патриотизм үлэмжэ гүнзэгыгөөр үзэгдэдэг.

Революционно пролетариат эсэгэ орон капиталис байгуулалта хоёрой хоорондохи илгаае мэдэдэг. Буржуазна эсэгэ ороной эрхэ сүлөөдэ, бэеэ даанги байдалда харин эзэмдэгшэдэй талаһаа аюул тохёолдохо болоходо тэрэниие пролетариат хамгаалдаг. Буржуазна эсэгэ ороноо хамгаалха гэдэг лозунгоор дээрмэдэлгынгээ зорилгые мүлжэгшэдэй далдалхаяа эрмэлзэхэдэнь хүдэлмэришэн анги тэрэ лозунгдо эсэргүү тэмсэнэ. Хүдэлмэришэн анги болбол империалис дарлалтада, тэрэ тоодо «нютагайнгаа» колонизаторнуудай дарлалтада эсэргүү бүхы колонинуудай болон бусадһаа мэдэлтэй оронуудай арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлые эсэстэнь хүрэтэр эрид шууд тэмсэнэ. Эсэгэ орондоо яажа хандаха тухай асуудалые пролетариат болбол ангиингаа зорилгонуудтай, социальна хүгжэлтын түлөө, эрхэ сүлөө ба социализмын түлөө тэмсэлэй аша туһатай холбожо шиидхэдэг юм.

* * *

Манай орон дотор Октябриин революциин илалта патриотизмын хүгжэлтэдэхи шэнэ саг үе нээжэ, совет патриотизмын, шэн, социалис түхэлэй патриотизмын эхи заха тодхоһон байна. Эхэ орондоо, соёл культурадаа, үндэһэ яһанайнгаа заншалнуудта, арадайнгаа үнгэрэгшэ сагай баатар түүхэдэ совет хүнүүдэй инаглалынь коммунизмын хэрэгтэ, Ленинэй партиинударидалга доро ажалшадай өөһэдынь байгуулһан ниитын ба гүрэнэй шэнэ байгуулалтада үнэн сэхэ байлгатай, социализм болон коммунизмын агууехэ илалтанууд тушаа омогорхолой мэдэрэлтэй ниилэнхэй.

Хамагай түрүүн совет патриотизм гээшэмнай үзэл-суртала үндэһэ—марксизм-ленинизмын һургаал дээрэ һууринжанхай. Манай ниитын ба гүрэнэй ажабайдал бүхыдөө бидэнэрые тойрожо байгаа бодото байдалые зүбөөр ойлгоһон ойлгосодо түшэглэнэ.

Үйлэдбэриин багажа зэбсэг тэ ниитын эзэн, ажахын соци системэ совет патриотизмын номическа үндэһэ һууринь Совет гүрэнэй засаг түрэ демократи манай патриотиз социально-политическэ үндэһэ ринь мүн. Манайда мүлжэгш гинууд үгы, хүн хүнөө мүл үгы. Социально-политическэ дэлээрээ, уг зорилгонууда ганса байһаар хүн зомнай рагнги.

Совет социалис патриоти пролетарска интернационали таһаршагүй нягта барисаань нэй онсо өөрэ шэнжэнь бо Социалис патриотизм буржу национализмтай оройдоошье ралдахагүй. Буржуазна нац лизм элдэб яһанай ажалш бэе бэеһээнь холодуулдаг, ко низмын үзэл сурталай илахы лөө тэдэнэй хамтын тэмсэлдэ хэдэг. Совет патриотизм ороной үндэһэ яһатаниие нэгэн бүлэ болгожо эблэрүү Тэрэ бүлынь аха дүүгэй хан рисаанай, харилсан туһалалса болон ажаллалгын хоорондын боотой юм. Совет патриотиз най ороной бүхы үндэһэ ниие сүлөөтэ социалис респуб нуудай эбдэршэгүй найрамда гожо эблэрүүлдэг. Өөһэдын лөөрэлгын түлөө нэгэн арми тэмсэжэ, аха дүү, анда нүхэ тээр бэе бэеэ һаналсахаһаа элдэб оронуудай хүдэлмэри тиимээр — аха дүү, анда ёһоор тэмсэхыень социали риотизм тухайлна гээд, тэмдэглээ бэлэй (К. Маркс Ф. Энгельс. Зохёол 16, нюу Патриот уялгадаа, бүхы орон ажалшадтай интернациона пролетарска һаналаа нэгэд үнэн сэхэ совет хүнүүд эгээ

НЮТАГАЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН ЭД БАРААЕ ЭЛБЭГЖҮҮЛХЭ

Түсэбтэ долоон жэлэй туршада манай республика дотор розничэ худалдаа наймаанай хэмжээн 57,6 процентээр дээшэлээ. Энэ хадаа арад зоной ажана байдалай эрид hайжарhаниие батална. hайн шанартай эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хубсаhа хунар, гэр байра доторой хэрэгсэл гэхэ мэтэргые ажалшадай олоор худалдан абадаг болоhондо баясамаар.

Долоон жэлэй үе соо 352 шэнэ магазин, 126 столово баригдажа нээгдэбэ. Мүн худалдаа наймаан эли бодо hайнаар эмхидхэгдэдэг болоо. Бүхы магазинуудай гурбанhаа үлүү хубинь түсхай шэглэлтэй болгогдожо, мүнөөнэй шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаа.

Худалдаа наймаанай саашадаа hайжарха байhанда hэжэг түрэнэгүй. Жэлэй ондо гансахан Улаан-Үдэдэ шэнэ магазинууд болон нийтын эдеэ хоолой предприятинуудые барилгада 2,5 миллион түхэриг табигдаба. Энэ жэлдэ республикымнай ниислэлдэ «Худалдаа наймаанай байшан» баригдахаа. Энэ хадаа республикын хамагай томо магазин, Үдэ голой урда бэедэ Октябрьска райондо бодхоогдохо энэ магазинда 100 наймаалагшад хүдэлхэ. Мүн Бабушкин үйлсэдэ томо мебельнэ магазин нээгдэхэ. Шишковкодо эдеэ хоолой шэнэ магазин баригдажа байна.

Ная ашаглалгада үгтэhэн гэрнүүдтэ табан шэнэ магазин нээгдэхэ юм. Тэдэнэй нэгэн — «Спутник» гэжэ магазин Ербановай нэрэмжэтэ гудамжада байрлаhан томо шулуун гэрэй доодо дабхартань бүри hаяар хүдэлжэ эхилхэнь. Магазинууд «Баяр», «Звездочка», «Волна» гэhэн нэрэнүүдтэй байха. Хуушан магазинууд мүнөөнэй эрилтэдэ тааруулагдан, шэнээр заhаfарилагдан, түхеэрэгдэхэ, олон үнгын гал гэрэлээр шэмэглэhэн рекламатайнууд байха болоно.

Түсэбөөр хараалагдаhан эдэ барилга түхеэрэлгэнүүдые бэелүүлгэдэ олон бэрхэшээлнүүд тохёолдоно. Тэрээндэ табигдаhан мүнгэ зөөри хүсэд ашаглагданагүй. Нёдондо жэлдэ капитальна hомололгоор үгтэhэн мүнгэнhөө зуу мянга гаран түхэриг гаргашалагдангүй үлэшоо.

Худалдаа наймаанай предприятинуудай барилгануудые эхэнхи ушарта барилгашад таhалдуулна. Мүнөө республикын «Худалдаа наймаанай байшангые» ашаглалгада үгэлгэ баhал hанаа зобооно .Энэ барилга Российн Федерациин түсэбөөр баталагдаhан, мүнөө жэл заатагүй түгэсхэгдэхэ ёhотой юм. Финансын талаар ямаршье дутагдалгүй. Теэд барилгын хүдэлмэри тон ааляар ябуулагдана. Баhа Улаан-Үдын колхозуудай дэлгүүрэй гостиница, столовын барилганууд хэмгүй удаaруулагдана. Эдэ барилгануудые Буряадай барилгын управлени эрхилнэ.

Худалдаа наймаанай hалбаринуудые үргэдхэлгэ гансахан лэ наймаа эрхилэгшэдэй болон министерствын хэрэг бэшэ, харин промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэшье сэхэ хабаатай. Шэлэй заводой хүдэлмэришэдэй тосхондо томо магазин баригдаха юм. Энэ хадаа заводой хүдэлмэришэдые hайнаар хангаха талаар ехэ алхам болохо бшуу. Теэд заводой директор нүхэр В. Р. Болотов тэрэнэй барилгада мүнгэ зөөри табинагүй.

Олохон магазимнай, тэрэ тоодо hаянай шэнээр заhабарилагдаhан магазинуудшье үзэмжэгүй, ороходо таарамжа, тохи муутай байдаг. Юуб гэхэдэ, магазинуудай түхеэрэлгэ, бэлдэхэ бүтээхэ, түсэблэхэ түсхай эмхи үгы. Манай хүршэнэр — Шэнэ, Эрхүү городуудай жэшээгээр тиимэ барилга түхеэрэлгэнүүдые зохёохо рекламно-уралалгын комбинат байгуулха hанаатайбди. Зүүн Сибирьтэ юм гү, үгышье hаа манай республика, Эрхүүгэй, Шэтын областьнууд хоорондо тиимэ «Росторгреклама» гэжэ эмхи байгуулха тушаа дурадхал РСФСР-эй худалдаа наймаанай Министерствэдэ оруулха hанаатайбди.

Арад зоной эд бараанай хэрэглэмжые эли бодо hайнаар хангадаг болобошье, энэмнай үшөөл hанаhанда холо хүрэнэгүй. Ажалшадай эрилтэ гүйсэдөөр хангагдана гэхын аргагүй. Эд бараанай зүйл хэды элбэгшье hаа, олон шухала зүйлнүүд дуталдаhаар.

hүүлэй жэлнүүдтэ парти, правительствын зүгhөө абтаhан хэмжээ ябуулгануудай ашаар эд бараан элбэгээр үйлэдбэрилэгдэдэг, hайн шанартайшье болоо.

Үнгэрэгшэ жэлэй байдалhаа үзэхэдэ, бүхы худалдаа намаанай, эдеэ хоолой зүйл бэшэ, харин бусад эд бараан ехээр худалдагдадаг болоо. Мүнөө жэлшье тиимэ байха. Иимэhээ промышленность эд бараа бүтээн гаргалгаяа заагдаhан зүйл бүреэрнь гүйсэд дүүрэн үйлэдбэрилхэ эрилтэ табигдана. Нютагай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд худалдаа наймаанда нютагай үйлэдбэриин бараануудые элбэгээр гаргахын тулада өөhэдтөө бии нөөсэнүүдээ элирүүлэн, ехээр ашаглаха ёhотой. Нютагай промышленность hүүлэй жэлнүүдтэ эд бараа багаар гаргадаг болоhон байна. Уhанай үргэбшэ, hүхын эшэ, хубсаhанай хабшуур гэхэ мэтын зүйлнүүдые алад холоhоо, ой модоор хомор газарhаа асаржа наймаалагдана. Эшхэбтэр fэшэ аал? Ажалда үмдэхэ хубсаhан наймаанда ходо таhалдана. Урдань элбэг байдаг иишэг гутал, шаажан гүйлгэhэн амhарта мүнөө хомор болошонхой. Совнархозой мэдэлэй байhан предприятинууд арад зоной хэрэглэмжые, манайшье захилые хайхарангүй, эдэ зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгые болюулжархиhан байгаа.

Жэшээлхэдэ, кирзовэ сабхи, иишэг, бойтог гутал болон бээлэй оёдог Хяагтын гуталай фабрика ямаршье үндэhэгүйгөөр хаагдаhан байна. Мүнөө иишэг гутал Шэтын нэгэ бишыхан предприяти үйлэдбэрилнэ. Иимэ гутал манай республикын олон тооной хүн зон — загаhашад, ангуушад, малшадта угаа зохид бшуу. Теэд тэрэ Шэтэhээ мүнөө асардаг гуталнууднай манай ажалшадай хэрэглэмжые хаанашье хангананагүй. Энээниие сельпонуудта хошоод хошоодоорнь хубааха саг тохёолдоно. Улад зоной хэрэглэмжые улэмжэ hайнаар хангаха зорилгоор Хяагтын гуталай фабрикые дахин hэргээхэнь тон шухала.

Улаан-Үдын Кировэй нэрэмжэтэ завод элдэб hайн амhартануудые гаргадаг байhан. Мүнөө эндэ нэгэ үнгын кастрюльнуудые хэнэ.

Магазинуудтамнай эрэшүүлэй дулаан гутал хомор. Теэд манай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай эрилтые хаанаhаа дүүрэн хангажа шадахаб. Гансахан Сотниково тосхондохи промкомбинат үнгэрэгшэ жэл арбаад мянга шахуу паар валенка дутуу үгэhэн байна ха юм. Үшөө 31 мянган паар дулаан гутал, hэеы гутал дарадаг фабрика дутуу үгэhэн байха юм. Эдэ предприятинууд 25 размерэй гутал оройдоошье үгөөгүй. Мүн эрэшүүлэй, бага хүүгэдэй гутал үсөөн.

Хубсаhа оёдог предприятинууд худалдаа наймаанай зургаануудтай хэhэн договороо дүүргэнэгүй. Оёдолой «Труд» фабрика, «Победа» комбинат, Галуута Нуурай оёдолой фабрика — эдэ бүгэдэ магазинуудтай шууд харилсаатай юм. Гэбэшье эд бараагаар хангаха тушаа договор баталалгын шэнэ гурим эдээндэ зохихо нүлөө үзүүлнэгүй ха. Жэшээлхэдэ, «Труд» фабрика 114 мянган түхэригэй бараа — эрэшүүлэй үмдэ, басагадай плати, блузка гэхэ зэргые дутуу үгөө. Бусад предприятинуудшье мүн иимэрхүү байдалтай. Оёhон хубсаhанайнь шанар муу. Шэнэ маягтай хубсаhануудые болбосоруулан зохёоногүй. Хубсаhа оёходоо будэйнгөө үнгые тааруулнагүй. Тиимэhээ зохидгүй хубсаhануудай наймаан болосогүй, хэбтэжэ байдаг.

Аймагуудтахи промкомбинадууд хирпиисэ, избёосхо болон түмэр хэрэгсэлнүүдые багаар үйлэдбэрилдэг болошонхой.

Эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд баhал абаhан уялгануудаа мууса дүүргэнэ. Улаан-Үдын эдеэ хоолой наймаан, Ивалгын. Тарбагатайн кондитерска фабрикануудhаа 211 тонно элдэб эдеэ хоолой зүйлнүүдые дутуу абаhан байха юм. Түс фабрикануудай хүтэлбэрилэгшэд үйлэдбэрилhэн зүйлнүүднай баран худалдагданагүй гэжэ гомдол оруулдаг. Теэд эдэнэр гансахан зүйлэй юумээр бүхы магазинуудые даражархихадань, наймаан hайнаар ябагаад ябуулагдахаб гэдэгые мэдэнэгүй бшуу. Олон элдэб зүйлэй бараа гаргахаяа оролдохогүй, харин нэгэ юумэ олоор гаргаад лэ түсэбөө тоогоор дүүргэхэеэ оролдоно ха юм.

Мүнөө ажалай зарим hалбаринуудай шэнэ министерствэнүүдые байгуулга, нэн түрүүн нютагай промышленностиие бии болголго, нютагай нөөсэнүүдые бэдэрэн олохо, ашаглаха хэрэгтэ шэнэ үргэн арга боломжонуудые нээжэ үгэхэ болоно. Шэнэ табан жэлэй түсэбүүдые зохёоходоо промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд гансал нютагай бэшэ, мүн манай захяа дурадхалнуудые хараада абалсаха ушартай. Локомотив-вагон заhабарилгын заводой коллектив алха, hүхэ гэхэ зэргын ажаhуудалай хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг болохо зэргэтэй. Холоhоо манай захижа асаруулдаг олон зүйлэй юумэнүүдые эндэхи шэлэй, «Электромашина» заводууд, мебельмодо болбосоруулгын комбинат хэхэ ёhотой. Мүн бусадшье шухала хэрэглэмжын эд бараануудые нютаг дээрээ үйлэдбэрилдэг болохо ёhотойбди гэжэ hанагдана.

Арад зоной хэрэглэмжэдэ зорюулагдан үйлэдбэрилэгдэhэн эд бараанууд эрхим шанартай, гоё hайханаар хэгдэhэн байха зэргэтэй. Наймаанда гүйсэгүй эд бараа табиха хэрэггүй. Шадабаригүйгөөр, hэшхэлгүй гараар хэгдэhэн зүйлнүүдые абахагүй, бусаажа байха гэhэн эрхээ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд зүбөөр хэрэглэнэгүй. Энэ байдалаараа тэдэнэр хэhээгдэнэ ха юм Юуб гэхэдэ, муу шанартай эд бараан худалдаанда ябанагүй, миил хэбтэжэ, түсэбэй дүүргэлтэдэ hаад болоно. Тиимэ олзогүйгөөр ажалладаг магазинуудай даагшанар, товароведүүд захиргаанайшье талаар хэhээгдэнэ.

Мүнөө жэл нёдондонойхиhоо 21.5 миллион түхэригөөр ехэ эд бараан худалдагдаха. Энэ нилээд ехэ ургалта. Теэд түсэб даалгабаряа амжалтатай бэелүүлхын, эд хэрэглэгшэдтэ эрхим шанартай бараа элбэг ехээр худалдахын тулада нютагай нөөсэ, арга боломжонуудые улам hайнаар ашаглаха ,нютагай үйлэдбэриие үргэдхэхэ шухала.

М. ХАБАЛОВ,
республикын худалдаа наймаанай министр.

Санагын дунда hургуулиин багша Дора Дамчеевна Дамчеева багшалжа эхилhээр хорёод жэл боложо байна. Буряадай АССР-ай габьяата багшын нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Соведүүдэй хүдэлмэри

ХЭХЭ АЖАЛНАЙ ЕХЭ

Закаменск городнай заха холын юм аабза. Тиигэбэшье hаань, ондоо бусад ямаршье городhоо дутуугүй, болбосон гоё түхэлтэй, хангамжа hайнтай байhай гэжэ ехэшье хүсэдэг, оролдодогшье гээшэбди.

Теэд болото дээрээ юун хэгдэhэн байнаб — хуряангы тэдыгээр хөөрэжэ үгэхэ хүсэлэнтэйб.

Үнгэрhэн жэлдэ городой гэр байрануудые барилга, заhабарилгада нилээд ехэ мүнгэ зөөри гаргашалаабди. 1356 квадратна метр талмайтай 35 гэр байрануудые заhуулаабди. Харгы жэгдэлхэ, тэрэниие элhээр хушаха, хүбөөлхэ, тротуарнуудай шулуун хушалта бэлэдхэхэ хэрэгтэ 12 мянган түхэриг гаргашалагдаа. Шэнэ барилгада 3000-аад түхэригэй зөөри хэрэглээбди. Үйлсэнүүдые зүбшуулан, хэдэн арбаад мянган модо, бургааhан hуулгагдаа бэлэй. Энэ хүдэлмэридэ продснабай (нүхэр Вдовиченко), ГРП-гэй (нүхэр Урманов), авто-ажахын (нүхэр Теличко), hургуулиин болон бусад эмхи зургаанууд илангаяа элэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тиигэбэшье энэ бүхы хүдэлмэри гэнтэ бэлэхэнээр бүтэшөөгүй. Нилээд ехэ хөөрэлдөөнүүд түсхэгдэhэн, суглаанууд дээрэ шүүмжэлэлшье гараhан байха. Гэбэшье үшөөл бүтэнгүй орхигдошоhон юумэнүүд бии. Городнай хэhэг хэhэг болгогдон хубаагдажа, эмхи зургаануудта даалгагдабашье, модо шулуунhаа, бог хаядаhанhаа үшөө хүсэд сүлөөлэгдөөгүй байhаар. Энэ хүдэлмэреэ хабар дулаан болотор дүүргэжэ үзэхэбди. Зарим гэрнүүдаймнай нюур тала сэбэрлэгдээгүй, сагаадагдаагүй тула ехэ зүдэрүү муухайгаар харагдадаг. Эндэ бидэнэр, горгүйсэдком- зэмэтэйбди. Юундэб гэхэдэ, хүтэлбэрилэгшэдhөө саг болзор соонь зохихо эрилтэ табяагүйбди. Зарим депутадууднайшье hулашагаар хүдэлөө. Жэшээнь, үнгэрhэн жэлэй намар городойнгоо гол үйлсэдэ тротуар табиха гэжэ шиидхэhэн бэлэйбди. Теэд арайхан гэжэ элhэ буулгахадамнай, дэлгэхэ плитанууд үгы байшоо. Эндэ депутат нүхэр Теличко, Балданов гэгшэд зэмэтэй байгаа юм.

Горсоведэймнай 50 депутадуудай 24-иинь үйлэдбэри дээрэ сэхэ хүдэлнэд. Тэдэмнай ажал дээрээ булта түрүүшүүл. Түсэб даалгабаряа ходо дүүргэдэг, үлүүлдэг. Вольфрам-молибденэй комбинат ходол магтуулдаг. Тоhоной, хилээмэнэй заводууд олзотойгоор хүдэлнэд. Баhа мяха болбосоруулдаг. мүн пивын завод даалгабаряа яhала муу бэшээр бэелүүлнэ. Эндээ депутадуудай горитой үүргэ дүүргэhэн байха.

Городойнгоо ажаhуугшадые бүри hайнаар хангадаг болохын тула мяха-үүсэлэлгын цех, столово гэхэ мэтые шэнээр барюулаабди.

Гэбэшье, дутуу дунданууд тухайдаа хэлэнгүй үнгэржэ болохо аал? Хилээмэн үшөө муугаар баригдана. Эндээ продснабай даргэдэ депутадай группа эмхидхэхэ hанаатайбди. Оёдолшод, сабхишаднай баhал хүн зоной захилые бирагүйгөөр дүүргэнэ.

Илангаяа ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха предприятинуудай ажал хүдэлмэриие гол анхаралдаа абанхайбди. Депутадай комиссинууд туд тудтаа тодорхой даабаритай.

Нютагай промышленность, транспорт болон хэлхеэ холбооной талаар комиссимнай почто зөөлгые, hүнэй заводой хүдэлмэриие шалгаhан, ехэхэн дутагдалнуудые элирүүлhэн. Ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай ажал хаража үзөөд, гүйсэдкомой засэдани дээрэ түсхай зүбшүүлhэч, тэрээнэй эсэстэ дурсагдаhан комбинадай хүсөөр малшадые хангаха хүдэлмэри hайжаруулалсаhан байна. Мүн эдеэ хоолой полуфабрикадуудые худалдалгые, автомашинануудай ябалгые гуримшуулха хэрэгтэ туhалhан.

Олохон депутадуудай уялгаяа яhала муу бэшээр дүүргэнэ. Жэшээнь, депутат нүхэр Максимова үйлсын зарим газарнуудта лампочкануудые үлгүүлhэн, үбэлдөө үхибүүдэй наадаха талмай түхеэрүүлhэн. Үгышье бол, депутат нүхэр Содномов (Первомайска уурхайда экскваторта хүдэлдэг) үйлсын комитедтэ хабаадалсажа уhанай сорго табюулха хүдэлмэри эмхидхээ юм.

Гэбэшье зарим комисси, депутадуудай Кириллова, Ильин, Теличко болон бусад юрэнхы дээрэ үшөөл hанаhанда хүрэмэ hайнаар хүдэлнэгүй, горсоведэй гаргаhан шиидхэбэриие бэелүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ туhалнагүй.

Хэхэ ажалнай ехэ.

Энэ түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ депутадуудай бүри шударгыгаар хүдэлжэ, партиингаа XXIII съездые хотынхидойнгоо нэрэтэй түрэтэйгөөр уттаха хэрэгтэ хубитаяа оруулха байhаниинь сохомтой.

А. САДОВСКАЯ,
Закаменскын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Редакцида ерэhэн бэшэгүүдhээ

„Дулии" айлнууд

Шэнэhэтэ тосхоноймнай олохон айл hүүлэй үедэ радио шагнаха аргагүй болонхой. Хүршэ Брянкада баhал олон үрхэтэ, айл радиогүй. Энээнэй шалтагааниинь юуб гэхэдэ, радиорепродуктор манай иишэ олдохонь шухаг болоо. Дүтэ шадарайнгаа магазинуудта ябажа хэды бэдэрхэдэ, «үгыл» гэхэ юм. Зоной хэрэглэмжэдэ аймагай худалдаа наймаалагшадай зүгhөө анхарал багатайгаар хандаhанhаа иимэ ушар тохёолдоо гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө сагта радио шагнангүй hууха гээшэмнай адагшаг хэрэг болоно. Хэды дахин энээн тухай худалдаа наймаанай Дээдэ зургаануудта дуулгагдаhан байха.

Д. ЛОПИЛОВ.

Мухар-Шэбэр.

Барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын барилгашад мүнөө үедэ hайн шанартай барилгаараа суурхана. Зураг дээрэ: барилгашад Николай Филицын, Анатолий Кабанов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗОРИГ БАДАРУУЛАГША ХУСЭН

...гэжэ бодожо, тэмсэжэ ябадаг юм.

Социализмын дэлхэйн системын бии болоод байгаа манай саг үедэ өөрынгөө социалис эсэгэ орондо ажалшадай дура инаглал, тэрэнэйнгээ hалбархын, аюулгүй байдалай түлөө оролдолго социалис бусад гүрэнүүдтэ дура инаглалтай хабсарhан байдаг. Эгээл тиимэhээ, коммунизм байгуулагшын моральна кодекс дотор «коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ байлга, социалис Эхэ орондоо, социализмын оронуудта инаглал» гэhэн үзэл бодолой ёhо гуримууд хамта бэшээтэй ха юм. Марксизм-ленинизмын үзэл сурталай үндэhэ дээрэ социалис патриотизм ба пролетарска интернационализмын дам дамаа дабалсан нэбтэрдэг, холбоотой байhаниинь энээгээр онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Манай обществын зоригжуулхы шухала хүсэнүүдэй нэгэниинь болгошо совет патриотизм эрхэтэнэй болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ арадай баатаршалга габьяануудай эшэ үндэhэниинь болоhон юм. Совет хүнүүд фронт дээрэ баатаршалга гаргахадаа али нэгэн баадхалгада орожо үнгэдэг бэшэ, харин үнэн зүрхэнэйнгөө заяагаар гаргадаг байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ гайхамшагта баатаршалга гаргаhан Н. И. Кузнецовой бэшэгынь Эхэ орондоо халуун инаглалаар нэбтэрэнхэй, «Би амидаралда дуратайб,—гэжэ тэрэ бэшээ hэн,—би үшөө залууб. Теэд түрэл эхэдээл адляар инаглан дурлажа байгаа Эсэгэ оромни немец эзэмдэгшэдhээ сүлөөлхын тула амибэеэ үгэхые эрижэ байхадань би ами бэеэ хайрланагүйб. Ород патриот, большевигай юу хэжэ шадаха байhыень бүмбэрсэг дэлхэйн зон бүхыдөө мэдэг. Нара унтаржажа болохогүйдэл адли манай арадыешье диилэжэ болохогүй юм, гээд алишье засаг түрэ баригшад мэдэжэ байг».

Нэгэ сэрэгшын эрэлхэг зоригынь бусад хэдэн зуу мянган зониие баатаршалгада зоригжуулдаг байгаа. Гал носооhон самолёдоороо немецкэ бензоцистернэнүүдэй колонно нэшэhэн Николай Гастеллын жэшээе дайнай үедэ 74 лётчик дууряаhан байгаа. Дайсанай дотын амбразура (шагаабар) ами бэеэрээ бүглэhэн Александр Матросовой баатаршалгые хоёр зуу гаран сэрэгшэд дабтаhан байна.

Дайнай фронтнууд дээрэшье, дайсанай ара тылдэшье совет хүнүүд тон олоороо баатаршалга гараhан байха юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ Белоруссидахи партизан хүдэлөөндэ 350 мянга гаран, Украинада—200 мянга гаран, Смоленскэ областьдо—53 мянга гаран хүн хабаадалсаhан байна.

Амгалан тайбан сагта баатаршалгые даб гээд ойлгохо, мэдэхэншье бэрхэтэй: баатаршалга гээшэмнай хүнүүдэй үдэр бүриин зохёохы ажал дээрэ амгалан үедэ гарадаг. Шэнэ общество байгуулха зорилго «нэгэн доро баатаршалга гаргаад лэ шиидхэгдэхэ бэшэ, харин тон лэ удаан, тон лэ үсэд, тон лэ бэрхэшээлтэй, олониитын саг үргэлжын жиирэй хүдэлмэриин баатаршалга хэрэгтэй» гэжэ В. И. Ленин бэшээ hэн. Тэрэмнай совет патриотизмын онсо өөрэ шанарынь мүн. Тэрээгээрээ манай патриотизм урдын ажалша түмэнэй патриотизмhаа илгаатай.

Эхэ оронойнгоо ажана байдал тушаа, тэрэнэйнгээ hалбаран бадарха тушаа анхарал оролдолгоор совет хүнүүдэй бүхы ажал ябуулгань нэбтэрэнхэй. Элитэ ехэ ухаалан зохёогшо Социалис Ажалай Герой В. А. Дегтярев иигэжэ бэшээ hэн: «Бидэнэр баяжахын түлөө гү, али айhандаа ажаллана бэшэбди. Эхэ орондоо, арадтаа, зохёохы ажалай, зол жаргалай харгы нээhэн большевик партидаа арюун нангин хандалгамнай манние хүтэлнэ».

Социализмын эрхэ байдалда ямаршье ажал ниитын удха шанартай болодог, эрхэ сүлөө гээшые мэдэхэ болоhон, эдлэhэн арадай патриотизмын гэршэ баримта болодог. Мүнөөнэй совет патриодууд—арадай ажахын түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байгаа, шанар hайнтай продукци үгэжэ байгаа хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын культурануудай үндэр ургаса туйлажа, мал ажалаа хүгжөөжэ байгаа колхознигууд; манай обществын оюун бодолой ажабайдалай хүгжэлтэдэ хуби нэмэреэ оруулжа, эсэгэ оронойнгоо соёлой баялигые арьбадхажа байгаа врачнар, эрдэмтэд, уран зохёолшод, искусствын ажал ябуулагшад мүн. Эхэ оронойнгоо ашатуhа хараhан совет хүнүүд партиин Программа, оронойнгоо экономико дам саашань хүгжөөлгын тодорхой замуудые хараалпан КПСС-эй ЦК-гай мартын болон сентябриин (1965) Пленумүүдэй тогтоолнуудые бэелүүлхэ гэжэ эбээ нэгэдүүлэн тэмсэжэ байнхай.

Коммунизм байгуулгада шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө арад түмэнэй патриотическа тэмсэлдэнь тэдэнэй зохёохы ажалай үүсхэл эдэбхи дэбжээхэ үргэн харгы Ленинэй парти нээжэ үгэбэ. КПСС-эй XXIII съезд нэрэтэй солотойгоор угтахын тула бүхы арадай бэлдэжэ байнхай. Предприятинуудаар, барилгануудаар, колхоз болон совхозуудаар социалис мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэрнэ. Болохоёо байгаа партиин съездын хүндэлэлдэ олон түмэн патриодууд мүнөө үедэ ударна вахтада жагсана.

* * *

Үзэл бодол, мэдэрэл болон бодото ябуулгые нэгэдүүлэн байгаа совет патриотизм коммунизм байгуулагшын моральна кодексын шухалын шухала шэнжэнь байхынгаа хажуугаар, тэрэнэй бүхы ёhо заабаринуудые элишэлэн баримтална ха юм. Дэлхэй дээрэ анханаа илаhан социализмын ороной патриодууд обществын аша туhада хэжэ байгаа үнэн сэдьхэлэйнгээ ажалые ниитын зөөри хамгаалха, арьбадхаха оролдолготойгоо тааруулан хэдэг: ниитэ зоной аша туhа харалсадаггүй, газаашалдаг хүнүүдтэ тэдэнэр эбсэшэгүйгөөр хандадаг. Коллективизмдэ, манай хүнүүдэй нүхэр ёhоной харилсан туhалалсалгада, тэдэнэй үнэн сэхэ сэдьхэлдэ совет патриотизм эли тодоор харагдана. Совет патриотизм гээшэмнай ниитын ба хубиингаа ажаябадалда даруу томоотой ябаха, гэр бүлэ соогоо дам дамаа хүндэлэлсэхэ, үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ тухай анхарал гаргаха эрилтэ табина. Хазагай, үнэн зүб бэшэ, хара мүрөө хараhан, хубалза хашаг мэтэ бусадай хүзүүн дээрэ амидарха ябадалые, урагшаа манай дабшалта hаатуулагша бүхы юумые патриот эрид шууд буруушаадаг. Шэнэ хүнэй түлөө, манай ажабайдалай алишье hалбарида коммунис үзэл бодол батадхахын түлөө патриот үгөөрөөшье, ажал хэрэгээрээшье тэмсэдэг.

Үндэр hайхан мэдэрэлтэй, манай ниитын хэрэгтэ, коммунизмын илалтада бата этигэмжэтэй хүнүүд байhан тулада совет патриодууд түүхын ябасые хойшо татаха зорилготой американска болон бусад агрессорнуудые үзэн ядадаг. Социалис патриотизмын, пролетарска интернационализмын үзэлөөр хүмүүжүүлэгдэhэн манай обществын ажалшад эб найрамдалай түлөө, дайнда эсэргүү тэмсэлэй түрүү зэргэдэ зорижо ябанхай. Эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалаа хамгаалжа байгаа Вьетнам арадта моральна, материальна дэмжэлгэ тэдэнэр үзүүлнэ. Империализмда эсэргүү, национальна эрхэ сүлөө, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэгшэ бүхы арадуудта тэдэнэр талархана.

Тиимэ болохолоороо, совет патриотизм гээшэмнай коммунизм байгуулагша арадай ажабайдалай бүхы талануудта хамаатай, эдэбхитэй патриотизм байха юм. Манай обществын ажалшадай патриотическэ хүмүүжэл коммунис хүмүүжэлгын шухалын шухала таhаршагүй хубинь болоно. Тэрэ хүмүүжүүлгэ үргэн фронтоор ябуулагдан, hургуули. hургуулиин урда тээхи зургаанууд, гэр бүлэ, дээдэ ба дунда hургуулинууд, предприятинууд болон эмхи зургаануудта дэлгэрнэ. Агитаци болон пропаганда, хэблэл, радио, телевидени, литература ба искусство совет патриотизм хүмүүжүүлхэдэ угаа ехэ үүргэ эзэлдэг. Эдэ бүхы арга зэбсэгүүдые арад зоноо хүмүүжүүлхын тула бүрин түгэсөөр хэрэглэхэ гээшэ партийна, совет болон комсомол эмхинүүдэй зорилго мүн гэжэ коммунис партимнай hургана.

Совет патриотизм хүмүүжүүлхэ талаар сурталай бүхы хүдэлмэриие орон соогоо коммунизм байгуулгын тодорхой зорилгонуудые шиидхэхын түлөө ажалшадай тэмсэлтэй нягта барисаатайгаар ябуулха хэрэгтэй гэжэ парти hургана.

Г. ЛУКАВА,
философиин эрдэмэй кандидат.

СОЁЛ БА ҮЙЛЭДБЭРИ

АЖАЛАЙ ДУУНУУД

Аппаратна цех — Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой коммунис ажалай цех. Гэбэшье энэ цех гансахан ажалай бэшэ, мүн дуу, хүгжэмэй цех гэлтэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ заводой уран hайханай самодеятельностиин коллективүүдэй харалгын дүнгөөр эндэхид түрүү hуури эзэлhэн байгаа.

Урдань энэ цех улаан булангүй байhан. Теэд цехэй хүдэлмэришэд кладовойн байhан байрые өөhэдынгөө хүсөөр заhажа, 200 хүнэй hууритай улаан булан болгоо. Тэндээ мебель, радиоузел, магнитофон, радиоло абажа табяа. Духовой оркестртэй болоо.

Улаан булан нээгдэжэ, хүдэлмэришэд тэрэнэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Тэндээ олониитын элдэб хүдэлмэри эмхидхэнэ. Цехэй улаан булан hайханаар шэмэглэгдэхэhээ гадна, мүн хүдэлмэринь hонирхолтойшье болонхой.

Искусствода дуратай зуу шахуу хүн уран hайханай самодеятельностьда хабаадалсана. Нёдондо тэдэнэй хүсөөр 38 концерт харуулагдаа. Тэдэнэй 18-ниинь шефтээ абтаhан колхоз, совхозуудта табигдаа.

Хүдэлмэришэн, залуушуулай үдэшэ, элдэб темээр үгэ булялдаан хододоо үнгэргэгдэнэ «Ажалай алдар соло», «Залуу хүдэлмэришэн бүхэн дунда hургуули дүүргэхэ ёhотой» гэhэн үдэшэ hуралсалай жэлэй эхеэр үнгэргэгдөө hэн. Лекци, хөөрэлдөө, киносеанс эмхидхэлгэ угаа hонирхолтой.

Долоон хоног бүхэнэй субботодо амаралтын час үдэрэй забhарлалгын үедэ эмхидхэгдэнэ. Эндэ духовой оркестр наададаг. Эмхидхэгдэhэн лекци-концертнь иимэ: «Ленин ба. хүгжэм», «Ород арадай дуун», «Совет хүгжэм» гэхэ мэтэ. Лекци-концертнь филармони болон театрай артистнарай хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэдэг.

Заводой аппаратна цехтэ залуу хүдэлмэришэд олон. Цехэй культкомисси улаан булангай соведтэй хамта 18 наhа гүйсэгшын хүдэлжэ байhан газартань баярай жагсаал эмхидхэжэ, тэрэ залуу хүдэлмэришэндэ амаршалгын адрес, баглаа сэсэг, дурасхаалта бэлэг барюулдаг. Дурсагдаhан улаан булангай совет залуушуулай гэр бүлэ бололгые, үхибүүнэй түрэлгые мүн лэ баярай оршон байдалда тэмдэглэдэг.

Улаан булангай эдэбхитэдэй гаргадаг «Цехэй hонин» гэhэн радиогазетэ шагнахада баhал hонирхолтой. Нүүдэл библиотекэhээ хүдэлмэришэд ном абажа уншанад. Тэрэ библиотекэнь хэдэн зуун номтой, олон уншагшадтай. Мүнөө жэлдэ цехэй хүдэлмэришэд газетэ, журнал олоор захяа.

Цехэй коллектив 40-дэхи hургуулиин 7-дохи классые, пионерскэ хэрэгэй 2-дохи штабые, 75-дахи хамтын байрые шефтээ абанхай.

Цехэй электрослесарь М. Морозов шог зугаа гаргадаг уран hайханай шадамар хүтэлбэрилэгшэ. Тэрээндэ Буряадай АССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоhон байна.. Тэрэ олохон программын, уран хурса бадагуудай, hонин конферансьегэй автор юм.

Цехэй хатарай коллективые республикын культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ В. Соколов, духовой оркестрэй бүлгэмые слесарь Г. Смирнов, арадай инструментнүүдэй оркестрые электрослесарь Н. Жидяев гэгшэд хүтэлбэрилнэд.

Аппаратна цехэй хүдэлмэришэд ажаллахадаашье, амархадаашье шадамар бэрхэнүүд.

Н. МАДУЕВ.

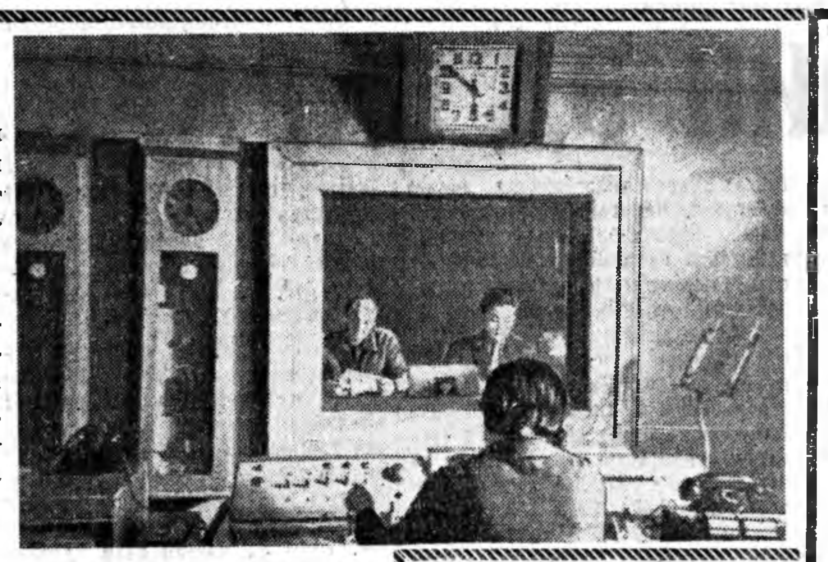
ТYГЭС БОЛОО

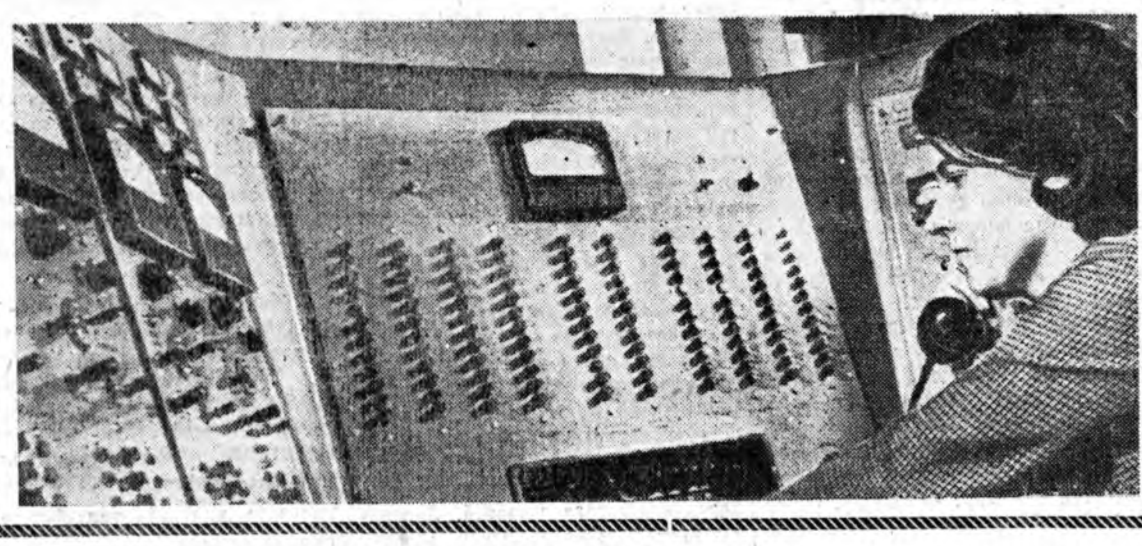
Байгша оной январь һарада Буряадай радиогой байшан соо радиостудиин тухеэрэлгэ хэгдэжэ дуурэбэ. Тиигэжэ уужам һаруул байра соо радиотехнигуудэй аппаратура тодхогдожо, эндэһээ радиодамжуулга хэгдэдэг болобо.

Шэнэ радиостудиин ашаглалгада оруулагдаһанай ашаар радиодамжуулга һайжаруулагдаа. Радиостудиин хабсаралгын хүдэлмэриие радио, телевиденинн комитедэй главна инженер Л. П. Иванов хүтэлбэрилжэ, богонихон саг соо энээниие ашаглалгада оруулжа шадаа. Тиигэжэ Улаан-Үдын болон дүтэ шадарай тосхонуудай ажалшад «УКВ» гэһэн дамжуулга 4,19 метрэй долгин дээрэ шагнадаг болоһон байна...

Часай стрелкэ үдэшын зургаан часта дүтэлжэ ябана. Буряадай радиогой дикторнууд Геннадий Бирюков, Зэгбэ Гомбожапов гэгшэд өөһэд өөһэдынгөө һуурида (нэгэдэхи зураг). Галина Березина аппарадтаа һүүлшын шалгалта хэжэ байна. (Хоёрдохи зураг).

Э. ЛАПИН.

ШЭНЭ БЭДЭРЭЛГЭ ХЭГДЭНЭ

Сергей СМИРНОВ, Ленинскэ шангай лауреат

Брестын хэрэмэй геройнуудта зорюулжа уран зохёолшо Сергей Смирновой бэшэһэн зохёолнууд бүгэдэндэ мэдээжэ. Уран зохёолшо номуудайнгаа түлөө Ленинэй шанда хүртэһэн юм. Мүнөө шэнэ шэнжэлгэ хэжэ эхилэнхэй. Латвийн Лиепай хотые хамгаалагшад тухай шэнэ ном бэшэхэ түсэбтэй. «Ригас Балсс» гэжэ газетэдэ зорюулһан С. С. Смирновой статьяе бага хаһад гээд АПН уншагшадтаа дурадхана.

Дайнай эхеэр—1941 оной июнь һарада Латвиин Лиепай хото шадар баатар домогто тулалдаан болоһон юм гэжэ урданьшье дууладаг байгааб. Тэрэ хотые хамгаалагшад—ябаган сэрэгшэд, далайн сэрэгшэд, хилын харуулшад, мүн тэдэнтэй хамта Лиепай хотын заводуудай хүдэлмэришэд—добтолон ороһон дайсанай урдаһаа хэрэм мэтээр жагсан бодоод, хүреэлэгдэһэншье мүртөө Лиепай шадар хэдэн олон үдэрэй туршада баатарлигаар тэмсэжэ, дайсанаа нилээд ехэ хохидолдо оруулһан байгаа. Городые хамгаалгын үедэ манай сэрэгшэд болон Лиепайн ажалшад баатаршалгын, эрэлхэг зоригой юрэ бусын үльгэр жэшээ харуулһан юм. Лиепай хотые хамгаалһан тухай тодо мэдээнүүд намда байгаагүй һэн. Гэбэшье Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай түүхын эдэ хуудаһануудаар ехэтэ һонирхон, Лиепай хотые хамгаалагшад тухай материалнуудые суглуулха гэжэ түсэблөө һэм.

Гэхэ зуура 1965 ондо тушаан болоһон нэгэ хөөрэлдөөнһөө уламжалан, түсэбөө хубилгаха, Лиепай хотые хамгаалгын түүхэ шудалха хэрэгээ хойшолуулангүй, энэ дороо эхилхэ гэжэ шиидэһэн байгааб. Баруун Германиин сэрэгэй уран зохёолшо Пауль Каррелай бэшэһэн «Барбароссой дайшалхы ябуулга» гэһэн номые минии нэгэ танил хүн хаанаһаашьеб олобо. Пауль Каррел олон жэлэй туршада минии шудалһан Брестын хэрэмые баатарлиг хамгаалгада тэрэ ном дотороо хэдэн хуудаһа зорюулһан байба. Брестдэ хабаатай бүхы юумые һонирходогыем мэдэхэ һэн тула, номой тэрэ хэһэгые танилни намдаа оршуулжа үгөө. Брестые хамгаалга тухай минии мэдэхэгүй, тон һонирхолтой баримта тэрэ хэһэг дотороо бии байгаа. Брестын хэрэмдэ зорюулагдаһан хуудаһанайнгаа эсэстэ Пауль Каррел Лиепайе хамгаалга тухай халта дурдаад орхижорхиһыень анхарбаб. Брестын хэрэм хамгаалгые Лиепайн хамгаалгатай сасуулха зуураа, эгээл эдэ хоёр газар Совет Арми гитлеровскэ добтолгодо илангаяа шангаар эсэргүүсээ гэжэ бэшэһэн байба.

Би бүри ехээр һонирхоод, Лиепайе хамгаалга тухай ном дотороо үшөө дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэһэн газар үгы юм аа гү гэжэ харахыень танилаа гуйбаб. Ном дотор нээрээшье Лиепайе хамгаалга тухай бэшэгдэһэн зүйл бии байгаад, оршуулагдаһан хэһэгыень абажа уншахадаа, айхабтар ехээр сэдьхэлээ хүдэлбэб. Лиепай шадар гитлеровецүүд илангаяа шанга эсэргүүсэлгэтэй ушаржа, городые абахын түлөө тулалдаанда сүхэхэн гээлтэ хоролтодо ороһон байгаа. Лиепайе хамгаалагшад һөөргэдэн добтолжо, хүреэлээд байһан дайсадаа шахардуу, хэсүү бэрхэтэй байдалда оруулаа һэн гэжэ Каррел бэшэнэ. Мүнөө болотор манай арадта хүсэд мэдэгдээгүй, харин харатан дайсанһаа Брестын хэрэм хамгаалагшадтал адляар Эхэ ороноо хамгаалан бодоһон совет арадай баатарлиг сэдьхэл зүрхые Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай түүхэтэ тэрэ хуудаһан айхабтар эли тодоор элирүүлнэ гэжэ урдымнай дайсанай бэшэһэн номһоо ойлгожо абаа бэлэйб. Тиигэжэ би Лиепайе хамгаалга һайса шудалха, ехэ ном бэшэхэ гэжэ шиидэбэб.

Минии энэ һанамжые Лиепай хотынхид мэдээд, Латвида хэблэгдэһэн хэдэн ном намда эльгээгээ. Минии һонирхоһон байлдаануд тухай тэдэ номууд дотор яһала дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэнхэй. Тиигэжэ Лиепай хотын оршондо болоһон тулалдаануудые ойлгожо абаһан, тэрэ тулалдаае хүтэлбэрилһэн хүнүүдтэй, баатарлиг тэмсэлшэдтэй бага сага танилсаһан байнаб.

Бүхэли ном бэшэхын тула үни удаан хүдэлмэрилхэ ёһотой болоно ха юмбиб. Лиепай хото хамгаалгые бүхыдэнь, алибаа талаһаань һайса шудалха, тулалдаанай болоһон газарта ошожо, ямар эрхэ байдалда Лиепайн баатарлиг сэрэгшэдэй тулалдаһые хоёр нюдөөрөө хараха, нютагай хүн зоноор хөөрэлдэжэ, тэндэ болоһон байлдаан тухай һурагшалжа абаха ёһотой ха юм. Нэн түрүүн Лиепайе хамгаалгада хабаадалсаһан гү, али мэдэхэ хүнүүдые һурагшалан оложо, хөөрүүлжэ абаха зорилго урдаа табяаб. Амиды үлэхэ золтой байһан, мүнөө үедэ манай ороной алишье булан тохойдо ажаһуудаг. Лиепай хотые хамгаалһан хэдэн зуугаад баатар домогшо хэрэгээрээ суурхаһан хүнүүдые олохо хэрэгтэй. Энэмнай үни удаанай хүшэр хүдэлмэри ха юм даа.

Би иимэ бэдэрэлгэнүүдые түрүүшынхеэ хэжэ байдаг хүн бэшэ бшууб. Энэ хэрэгтэ һайн дураараа туһалдаг тоогүй олон нүхэд намда бии. Хэд бэ гэхэдэ, телевизор харадаг хэдэн миллион хүнүүд юм. Москвагай телевиденеэр дамжуулдаг «Баатарлиг ябадал тухай хөөрөөн» гэһэн дамжуулгыем долоон хоног соо нэгэ удаа шагнадаг. Тэдээндээл мүнөө хандажа, туһа хүргэхыень гуйбаб.

Ноябрь, декабрь һарануудта телевиденинн дамжуулга хэхэдээ, тэрэ алдар суута тулалдаанда хабаадалсаһан, тиихэдэ Лиепай хото шадар байһан хүнүүдтэ хандажа, тэрэ үедэ болоһон үйлэ хэрэг тухай дурсан бэшэхыень, адресаа эльгээхыень гуйгааб.

Минии хүсэһэн хүлеэһэнэй ёһоор, бэшэгүүдшье һубарижа захалаа. Мүнөө гурбан зуугаад бэшэг абаад байнаб. Бэшэг үшөө ерэжэл байна. Лиепайһаа, Ригэһээ, Уралай болон Украинын хото городууһаа, хүдөө тосхонуудһаа бэшэг ерэнэ. Белоруссии болон Хойто Кавказһаа, Москва болон Ленинградһаа, түбэй областьнууд болон Балтиин далай шадарай республикануудһаа бэшэгүүд ерэнэ. Тэрэ дайнда хабаадалсаһан урдын ябаган сэрэгшэд, артиллеристнууд, уһан сэрэгшэд, пограничнигууд, Лиепай хотын ажалшад намда бэшэгүүдые эльгээнэ.

Манай ороной булан тохой бүхэндэ ажаһууһан, Лиепайе хамгаалгада хабаадалсаһан хэдэн зуугаад хүнэй нэрэнүүдые мүнөө мэдэхэ болонхойб. Тэрэ баатарлиг үдэрнүүдтэ хабаатай олон түүхэ хөөрэжэ шадаха байнаб. Теэд энээн тухайдаа тээ байтараа бэшэхээр түсэблэнэб. Һаяшагаар хэдэ хэдэн очеркнуудые бэшэхэ хараа түсэбтэйб. Тэдэмни Лиепай хотын баатарлиг хамгаалга тухай ерээдүй номойм үндэһэн боложо үгэхэ. Эндэ мүнөө нэгэ хэдэн бэшэг дурдажа, һаяхан болоһон нэгэ һонирхолтой уулзалга тухай хөөрэжэ үгэхэмни.

Лиепай хотын оршондохи тулалдаае эмхидхэһэн, 67-дохи стрелковэ дивизиин командир байһан генерал-майор Николай Алексеевич Дедаевай хүгшэнтэй Москвада уулзабаб. Урдын командир Н. А. Дедаев Лиепай хотые хамгаалгын үедэ баатарлигаар унаһан байгаа. Людмила Александровна Дедаева—врач, Москвада хүдэлмэрилнэ. Телевиденидэ үгэ хэлэһэн тухайда тэрээндэ дуулгахадань, Людмила Александровна намайе бэдэржэ олоод, дайнда наһа бараһан үбгэн тухайдаа хөөрэжэ үгөө. Гэхэтэй хамта Людмила Александровна генерал Дедаевай хайшан гээд, ямар тулалдаанда алуулһыень тодорхойгоор мэдэхэгүй, мүн хаанашье хүдөөлүүлһыень мэдэхэгүй байшоо. Тиимэһээ аргатай һаа, эдэ бүгэдые элирүүлжэ үгэхыем гуйгаа һэн. Энэ гуйлтыень хэдэн хоног соо дүүргээдхёо һэм. Ленинградһаа, Лиепайдахи далайн сэрэгэй госпитальдо врач байһан Максимовһаа бэшэг ерэбэ гээшэ. Хүндөөр шархатаһан генерал Дедаевые госпитальдо асархадань, гар дээрэмни наһа бараа һэн гэжэ Максимов бэшээ. «Лиепайе дайсанда алдахагүй, һүүлшынхи болотороо тулалдаха» гэжэ генерал ами табиха дээрэ хэлээ һэн. Дедаев ханинарай хүүрэй газарта хүдөөлүүлэгдээ гэжэ тэрэ бэшэг соогоо дуулгана.

Улаан тугта Балтиин флодой 32-дохи тусхай стрелково батальоной комсорг ябаһан Журавлев Днепропетровск хотоһоо айхабтар һонин бэшэг эльгээгээ. Лиепайн тулалдаанда хабаадалсаһан далайн сэрэгшэд, ябаган сэрэгшэд болон хотын хүдэлмэришэдэй дайшалхы ябадал тухай олон тоото һонин баримтануудые дуулгаба.

47-дохи торпеднэ катерай сэрэгшэ байһан Александр Кузьмич Логинов Куйбышевска областиин Кинель хотоһоо намда бэшэг бэшээ. Тэндэхи ой модоной ажахыда мүнөө хүдэлмэрилнэ. Офицер Зюзинэй командалдаг тэрэ торпеднэ катерай дайсанай торпеднэ дүрбэн катертай тулалдаһан гайхамшагта баатарлиг байлдаан тухай бэшэнэ. Энэ байлдаанда 47-дохи торпеднэ катер илажа гараһан байгаа. Теэд мотоорынь гэмтэһэн, мүн түлишэнь дууһаһан байжа, тэрэ катер удаан саг соо далайда байха баатай болоо һэн. Уһан сэрэгшэд сүмэ буудуулһан бензинэй баагуудаар һала хэжэ, эрье дээрэ гараһан байгаа.

Иимэ бэшэгүүд олон. Теэд үшөө ерэхэшье байха. Лиепай хотые баатарлигаар хамгаалагшад тухай һонирхолтой хөөрөө үдэр бүри уншажа байдагби. Сугларжа байһан эдэ материалнуудаар болоходо, Лиепайе хамгаалга тухай һонин ном болохо янзатай. Тэрэ номни, эхин түрүүн бэшэхэ очеркнуудни Латвиин алдарта хотые хамгаалагшадай габьяада хүрэмэ байһай даа гээд шэбшэнэб.

(АПН).

НААДАН ЭХИЛЭЭ

ВЛАДИМИР. Январиин 25-һаа энэ городто Россин Федерациин шатаршадай дунда өөр хоорондын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. «Буревестник» бүлгэмэй энэ мүрысөөндэ 100 гаран шатаршад хабаадалсана. Манай республикын нэрэ солые хамгаалхаар республикын чемпион Лубсама Гармаева, нэгэдэхи разрядтайшуул Энгельсина Улымжиева, Доржи Мункоев гэгшэд ошоһон байна.

Мүрысэгшэдэй дунда 10 уулзалга үнгэргэгдэхэ. Наадан февралиин найман болотор үргэлжэлхөөр хараалагдана.

ДАХИНАА ҺЭРГЭЭГДЭҺЭН ҮҮСХЭЛ

ИЖЕВСК. Воткинско машина бүтээлгын заводой хэдэн зуун хүдэлмэришэд, инженер, техниггүүд өөрынгөө творческо түсэбүүдээр мүнөө хүдэлжэ байдаг. Тэдэнэр уралан нарижуулгада, металл алмалгада, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ өөрынгөө хабаадалгын арга боломжонуудые харадаа абан, өөһэдынгөө түсэбүүд дотор бултадаа хараалһан байха юм.

Энэ үүсхэлэй хэзээ эхилһэниинь һонирхолтой. Арбан жэлэй урда тээ токарь В. Ежов өөрынгөө творческо түсэбөөр анха түрүүн хүдэлжэ ороһон юм. Энэ үүсхэлынь Россин Федераци дотор түргэнөөр дэлгэрһэн байгаа. Харин өөһэдынгөө творческо хүсэнүүдээр олон хүнэй хүдэлһэн зангаараашье байгаа һаань, энэ үүсхэл байн байн мартагдажа ороо.

Партиин XXIII съездэдэ бэлэдхэлэй үедэ Ижевскэ машина бүтээгшэдэй үүсхэл дахинаа һэргээгдээ. Энэ үүсхэл Удмуртиин предприятинуудта дахяад үргэнөөр дэлгэржэ байна.

(ТАСС).

Голландиин университедүүдэй городуудта студентнүүдэй байха байра дуталдадаг. Дээдэ һургуулинуудта һурадаг олон залуу хүнүүд тааруугүй байратай гү, али оройдоошье гэр байрагүй. Амстердамай студентнүүд юрэ бусын демонстраци хээ. Зарим студентнүүд ургамал модонуудта томо хабтагайнуудые хадаад, ооол, стулнуудые табяад, тэрээн дээрэ өөһэдөө һууһан байна. Студентнүүдтэ байра үгэхыень городой хүн зониие гуйһан плакадууд тэдэнэй хажууда няалтатай байгаа.

АНЕФО-гой—ТАСС-ай фото.

ХИЛЫН СААНАҺАА МЭДЭЭСЭЛ

ВФДМ-гэй гүйсэдкомой сесси дүүрэбэ

НИКОЗИ, январиин 25. (ТАСС). Демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федерациин (ВФДМ) гүйсэдкомой сесси эндэ табан үдэрэй турша соо хүдэлөөд хаагдаа. Америкын ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн, Вьетнам арадай хэжэ байһан тэмсэлдэ залуушуулай талархалга болон ВФДМ-гэй ээлжээтэ ассамблейдэ бэлэдхэл хэхэ тухай—хоёр асуудалые гүйсэдком зүбшэн хэлсээ.

Федерациин ажал ябуулга тухай ВФДМ-гэй бюрогой тезисүүдые, залуушуулай уласхоорондын хүдэлөөндэхи байдал тухай тобшололнуудые гүйсэдкомой диилэнхи олонхи гэшүүд дэмжэһэн байна.

Вьетнамай, Кипрэй, Урда Родезиин болон бусад оронуудай тэмсэжэ байгаа арадууд болон залуушуултай һанал нэгэдэлгэ тухай гүйсэдкомой нэгэн дуугаар баталан абаһан резолюцинууд соо иигэжэ онсолон тэмдэглэгдээ. Империализмда эсэргүүсэн тэмсэхэдээ, залуушуулай хүдэлөөнэй бүхы отрядуудай нэгэдэмэл ябуулга хэхэнь шухала.

Гүйсэдком хадаа Ташкентын Декларациие эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала туһа нэмэри болоно гэжэ тоолоод, тэрэниие һайшаагаа, асуудалнуудые бүтэхэ тээшэнь шиидхэлгэдэ туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө Советскэ Союзда баясхалан хүргэжэ байһанаа мэдүүлээ.

ВФДМ-гэй ээлжээтэ Ассамблейе энэ оной июнь һарада Болгарида үнгэргэхэ гэжэ гүйсэдкомой сесси шиидхээ.

Амгалан ёһоной документ

ДЕЛИ, январиин 25. (ТАСС). «Ташкентын түүхэтэ Декларации Инди Пакистан хоёрой хоорондохи харилсаандахи эрьелтын шата, политическэ үнэн зүб хараа бодол баримталгын илалта болоо үгэхэһөө гадна, Индостанай хахад арал дээрэ амгалан тайбан байдал, дэбжэлтэ хангаха найдабари олгоно» гээд Индиин информационно бюрогой эндэ тарааһан политическэ тайлбари соо хэлэгдэнэ.

«Һүүлшын 20 жэлэй турша соо гарадаг байһан һэжэглэлгэ болон алгасалдаа арсалдаанууд мэнэ гэһээр зайсуулагдаха гэжэ хүлеэхэнь бэрхэтэй байгаашье һаа, энэ Деклараци амгалан байдал, дэмжэлтэ түйлаха зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэг хүнгэд хэжэ үгэнэ» гээд бюро заана.

«Шастриин наһа ғараһанһаа уламжалан политическэ ажал ябуулагшадай угаа сүлөөгүй байгаашье һаань, Ташкентын Декларациие бэелүүлгэ шухала, һанаагаа ханахаар хэрэг болоно» гээд «Индиан экспресс» газетэ бэшэнэ. «Дайнай номнол болюулха хэмжээнүүд абтаа, буляан абтаһан ашаануудые андалдан абалсаха тухай хэлсээн баталагдаа. Декларациин шиидхэбэринүүд сэрэгэй талааршье бэелүүлэгдэжэ байна. Хилэ дээрэ буудалдаан зогсоогдоо, пленда ороһон хүнүүдые андалдан абалсаха һайн эхин табигдаа. Хилын бүхы секторнүүдтэ али али талын сэрэгүүдые сухарюулха тухай үгээ ойлголсолго илангаяа ғаясхалантай байна. Дели Равалпинди хоёрой хоорондо телефонно холбоон байгуулагдаха гэһэн этигэл найдабари бии байна. Ташкентдэ баталан абтаһан шиидхэбэринүүд һайнаар, түргэнөөр дүүргэгдэжэ байна гэжэ хэлэжэ болоомоор. Иимэ хараа шэглэлые саашадань үргэлжэлүүлхын түлөө мүнөө бүхы хүсэлэл оролдолгоёо гаргаха хэрэгтэй» гээд газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Али али талын сэрэгүүдые болзорһоонь урид гэдэргэнь сухарюулхые газетэ түгэсхэлдөө уряалһан байна.

Италиин коммунис партиин XI съезд

РИМ, январиин 25. (ТАСС). Италиин Коммунис партиин (ИКП) XI съезд Римэй Конгрессүүдэй ордон соо мүнөө үглөөгүүр нээгдээ. Италиин Коммунис партиин 1.615.296 гэшүүниие түлөөлһэн шиидхэхы эрхэтэй 871, Италиин коммунис залуушуулай федерациин 173.465 гэшүүниие түлөөлһэн зүбшэхэ эрхэтэй 150 делегат съездэ хабаадана.

Съездын зүбшэхэ зүйл:

«Эб найрамдалай түлөө, социализм тээшэ итальян замаар дабшахын, демократическа шэнэ олонхиин, хүдэлмэришэдэй болон социалис хүсэнүүдэй нэгэдэлэй түлөө» гэһэн асуудалаар Италиин Коммунис партиин генеральна секретарь Луиджи Лонгын элидхэл;

партиин уставта хубилалта оруулга;

партиин хүтэлбэрилхы болон хиналтын органуудай һунгалта.

Дэлхэйн олон ороной аха дүү коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай делегацинууд, тэрэ тоодо КПСС-эй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци съезд дээрэ байлсана.

Съездын президиум нэгэн дуугаар һунгагдаа. ИКП-гэй генеральна секретарь Луиджи Лонго, ИКП-гэй хүтэлбэриин гэшүүд, областной партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзна-эхэнэрнүүдэй, залуушуулай организацинуудай түлөөлэгшэд болон бусад президиумдэ ороо. Дипломатическа корпусой гэшүүд ложонуудта һууринуудаа эзэлнэ. 200 шахуу итальян болон хариин журналистнууд — телеграфна агентствэнүүдэй, газетэнүүдэй, радио болон телевидениин корреспондентнүүд зал соо байлсаа.

Италиин ажалшадай вождь Пальмиро Тольятиин ажабайдал болон ажал ябуулгада зорюулагдаһан тобшо үгэ съездын түрүүшын заседаниин түрүүлэгшээр һунгагдаһан Италиин хүдэлмэшэнэй хүдэлөөнэй ветеран, ИКП-гэй хүтэлбэриин гэшүүн У. Террачини хэлэһэн байна. Зал соо һуугшад бултадаа хүл дээрээ бодон зогсоно. Делегадууд минутын турша соо абяа анирггүйгөөр зогсожо, Тольяттиин дурасхаалые ёһолон хүндэлөө.

Удаань нэрьемэ альга ташалган болоно. ИКП-гэй генеральна секретарь Луиджи Лонго трибунын дэргэдэ ерэжэ, съездын зүбшэхэ зүйлэй нэгэдэхи пунктаар: «Эб найрамдалай түлөө, социализм тээшэ итальян замаар дабшахын, демократическа шэнэ олонхиин, хүдэлмэришэнэй болон социалис хүсэнүүдэй нэгэдэлэй түлөө» гэһэн асуудалаар элидхэл хээ.

Л. Б. Шастриин бэеые шатааһан үнэһэтэй урна уһанда табигдаба

ДЕЛИ, январиин 25. (ТАСС). Индиин наһа ғараһан премьер-министр Лал Бахадур Шастриин бэеые шатааһан үнэһэтэй урна Аллахабад асарагдаад, Индиин хоёр нангин мүрэн Ганг болон Джамнын бэлшэртэ Сангамын уһа руу мүнөөдэр табигдаа.

Урные табилгын ёһолол дээрэ Индиин премьер-министр Индира Ганди, Индиин правительствын гэшүүд, наһа барагшын түрэлхид болон дүтынхид байлсаа.

Альдо Моро шэнэ правительство байгуулхань

РИМ, январиин 25. (ТАСС). Шэнэ правительство байгуулхыень урдын премьер-министр Альдо Мородо президент Джузеппе Сарагат мүнөөдэр дурадхаа.

Хорилто, заналтануудай хэгдэбэшье

ВАШИНГТОН, январиин 25. (ТАСС). Америкын засагаархидай хорилто, заналтануудые хэбэшье гурбан американец—С. Линд, Т. Хейден, Г. Аптекер—Вьетнамай Демократическа Республика ошожо, Америкын сэрэгэйхидэй хэжэ байһан хорото үйлэ хэрэгүүдые өөһэдынгөө нюдөөр хараһан байна.

ДРВ-дэ арбан үдэрэй турша соо ғайхадаа Линд, Хейден болон Аптекер правительствын, мүн эхэнэрнүүдэй, залуушуулай, шажанай болон бусад ниитын организацинуудай түлөөлэгшэдтэй, армиин сэрэгшэдтэй уулзаа.

Вашингтондо болоһон олониитын суглаан дээрэ профессор Линд өөрынгөө аяншалга тухай үсэгэлдэр хөөрэжэ үгөө. «Эхэнэрнүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэгты» гэжэ хүдэлөөн энэ суглаае эмхидхэһэн байгаа. Тэрэнэй хөөрөөн угаа ехээр һонирхогдожо, профессор хоёр удаа үгэ хэлэхэ ушартай болоо.

Дайн байлдаанай улам бүри үргэдхэгдэжэ, газуудай хэрэглэгдэжэ, тарялан болон гэр байрануудай усадхагдажа байһан тухай, оронииe «галдагдаһан газар нютаг» болгохо тактика тухай Линд хөөрөө.

Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронт арадай диилэнхи олонхидой зүгһөө дэмжэгдэнэ гээд Линд мэдүүлһэн байна. Өөрынь газарта добтолон ороһон американ ээрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэн дайлалдахаар вьетнам арад хүсэд шиидэнги байна гээд тэрэ хэлээ.

Испаниин эрье шадарай уһан соо хоёр бомбо хэбтэнэ

ПАРИЖ, январиин 26. (ТАСС). Тус бүридөө 25 мегатоннын хоёр атомна бомбо Альмериһээ хойшонхи эрье шадарай уһан соо 300—400 метр гүнзэгыдэ хэбтэнэ гэжэ мэдээжэ болоо гээд Альмериһээ (Испаниин зүүн-урда эрье) Франс Пресс агентствын корреспондент дамжуулна.

Америкын «В-52» гэжэ атомна бомбардировщигой пилот январиин 17-до энэ райондо самолёдойнгоо гэмтэхэдэ өөрөө парашютаар буухынгаа урда тээ бомбонуудаа парашютаар хаяһан байгаа. Бомбонуудынь Испаниин загаһашадай хоёр онгосодо дүтэшэг далай соо аалиханаар бууһан байна. Загаһашадай эдэ онгоснууд самолёдой пилот болон экипажай бусад гэшүүдые уһан соохоо абажа гаргаһан байгаа.

Бомбонууд уһан соохоо абтажа үшөө шадагдаагүй, зүгөөр «атомна взрыватель» шэнги хубинууд олдоһон байна.

Гэмтэлгын болоһон газарай дүтэ шадарай районуудта ямар нэгэн хүдэлмэри хэхыень, мал хүдалдаха гү, али алахыень, тарялан энэ нютагуудтахи овощ болон малай тэжээл хэрэглэхыень тариашадые Испаниин засагаархид хориһон байна.

Редакторай орлогшо
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

ЭНЭЭНИИЕ ДУУЛАА ҺЭН ГҮТ?

Дэлхэйн океануудта 150 мянган янзын амитад амидардаг. Тэдэнэй 60 мянган янзань амитад жэжэ моллюскнууд, 20 мянган янзань бүреэтэй (ракообразна) амитад, 16 мянган түрэлэйнь амитад загаһан болоно. Мүн океануудта 10 мянган янзын ургамал бии гэжэ тодорхойлогдонхой.

* * *

СССР-тэ хүн зоной хэрэгсэлдэ, хүдөө ажахыда болон промышленностьда жэл бүхэндэ 500 миллиард кубическа метр уһан гаргашалагдана. Оронойнмнай промышленна предприятинуудай, городуудай уһа урадхуулдаг соргонууд Волго мүрэнэй һаба руу урдаһан уһанай хэмжээтэй уһые гансахан секунда соо «уужархидаг» байна. Ойрын 25 жэл соо уһа хэрэглэлгэ гурба дахин ехэ болохо.

* * *

1929 онһоо хойшо Каспиин далайн уһанай хэмжээн 3 метр доошоо һууһан байна. Каспиин далайн хойто захаархи уһанай 1 сантиметр доошоо һуухада, зарим газарайнь эрье 100—120 метр холо болошоо. 200 жэлэй саада тээ далайн эрье дээрэ байһан Гурьев город мүнөө далайһаа 35 километр холо болошоһон байна.

(Календарьһаа абтаба).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС-эй Центральна Комитедтэ. «КПСС-эй XXIII съездые угтуулан» гэһэн рубрика доро материалнууд. ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда: Л. Егоровой «Экономист — үйлэдбэриин штурман» гэһэн статья. Петровск-Забайкальскиин металлургическа заводой мартеновскэ цехэй коллективэй нээмэл бэшэг. Д. Батожабайн «Зүрхэнэй шарха» гэһэн зүжэгтэ В. Найдаковагай рецензи (түгэсхэлынь гурбадахи хуудаһанда).

Гурбадахи хуудаһанда: республикын худалдаа наймаанай министр М. Хабаловай «Нютагай үйлэдбэриин эд бараа элбэгжүүлхэ» гэһэн статья. Хилын саанаһаа мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Е. Голубевой «Баатарай намтарай хуудаһан» гэһэн материал. Нютаг нютагай һонин. Сонсохолнууд.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н03379. Зак. № 48.

БУРЯАД ҮНЭН

4 дэхи нюур.
1966 оной январиин 27.